

STENOGRAFSKE BELEŠKE

NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 7

BEOGRAD 1938 GODINE

KNJIGA 1

V REDOVNI SASTANAK

NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 7 FEBRUARA 1938 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVAO

PRETSEDNIK

STEVAN ĆIRIĆ

SEKRETAR

DRAGOMIR M. STOJADINVIĆ

Prisutni g. g. Ministri: Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova **dr. Milan M. Stojadinović**, Ministar pravde **Milan Simonović**, Ministar poljoprivrede **Svetozar Stanković**, Ministar trgovine i industrije **dr. Milan Vrbanić**, Ministar finansija **Dušan Letica**, Ministar bez portfelja **dr. Miho Krek**, Ministar fizičkog vaspitanja naroda **dr. Vjekoslav Miletić**, Ministar pošta, telegrafa i telefona **Vojko R. Čvrkić**, Ministar prosvete **Dimitrije Magarašević**.

POČETAK U 18,15 ČASOVA

SADRŽAJ:

Pre dnevnog reda: 1 — Čitanje i usvajanje zapisa IV redovnog sastanka;

2 — Komemorativni govor Pretsednika Narodne skupštine Stevana Ćirića povodom smrti narodnih poslanika: Antona Videca, Branka Ratkovića i Živojina Arandelovića;

3 — Saopštenje Ukaza Kraljevskih Namesnika o postavljenju za Bana Vrbaske banovine Lazarevića dr. Todora;

4 — Saopštenje Ukaza Kraljevskih Namesnika o imenovanju za senatore Spire Hadži Ristića i Stevana Jankovića, narodnih poslanika;

5 — Saopštenje Ukaza Kraljevskih Namesnika o naimenovanju dr. Đorđa Mirkovića, docenta Univerziteta u Beogradu, za Vladinog poverenika pri pretresu predloga Pomorsko trgovačkog zakona;

6 — Saopštenje Ukaza Kraljevskih Namesnika o naimenovanju Ilije Bošnjaka, direktora Enološke stanice u Topčideru, za Vladinog poverenika pri pretresu predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o vinu;

7 — Saopštenje izmenjenih čestitaka između Pretsednika Senata Kraljevine Rumunije i Pretsednika Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije, prilikom Nove godine;

8 — Saopštenje o podnošenju zakonskih predloga: predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o vinu; predloga zakona o Dopunskom protokolu uz Ugovor o trgovini i plovidbi, između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Italije od 14 jula 1924 god., potpisanom u Rimu 15 oktobra 1937 godine; predloga zakona o dodatku uz Konvenciju o trgovini i plovidbi, zaključenom između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske 30 januara 1929 godine, potpisanom u Beogradu 1937 godine;

9 — Saopštenje izveštaja o potvrđenim zakonima: Zakona o trgovinskom ugovoru sa prilogima A. i B. tarifske liste sa Prilogom V. (Sporazum o veterinarsko-policijskom postupku pri uvozu i provozu životinja, životinjskih delova i životinjskih proizvoda) i Zaključnim protokolom između Kraljevine Jugoslavije i Nemačke, zaključenom i potpisanom u Beogradu 1 maja 1934 godine; Zakona o odlikovanima ordenom Karadordeve Zvezde sa Mačevima; Zakona o izvanrednom priznanju godina službe i penzije Spiri Hadži Ristiću i Zakona o izvanrednoj državnoj pomoći Babić udovi Sofiji i drugima;

10 — Saopštenje uredaba Ministarskog saveta;

11 — Saopštenje izveštaja Glavne kontrole o stavljanju viza sa rezervom na rešenje Ministarskog saveta;

12 — Saopštenje izveštaja Finansijskog odbora o predlogu budžeta državnih rashoda i prihoda sa predlogom Finansijskog zakona za 1938/39 godinu;

13 — Saopštenje izveštaja Odbora za proučavanje Predloga zakona o osnivanju novih okružnih i sreskih sudova;

14 — Saopštenje o konstituisanju Odbora za proučavanje Predloga zakona o osnivanju novih sreskih i okružnih sudova;

15 — Saopštenje o podnošenju interpelacija narodnih poslanika: Stanka Lenarčića na Ministra pravde o političkom radu Vitorija Korporja, sudskog pripravnika Sreskog suda u Gornjem Logatecu i usvajanje prvenstva; Lenarčića Stanka na Ministra unutrašnjih poslova o zabrani političkih zborova putem Sreskog načelstva u Logatecu i usvajanje prvenstva; Velimira Jojića na Ministra unutrašnjih poslova o odlaganju opštinskih izbora u opštini baranjskoj, Srez pečski, i usvajanje prvenstva; Velimira Jojića na Ministra šuma i rudnika o regulisanju potoka Behovac i rečice Sušice u Opštini streočkoj i novoselskoj i usvajanje prvenstva; Velimira Jojića na Ministra građevina o opravi državnog puta Peć—Andrijevića i usvajanje prvenstva; Boška Zeljkovića i drugova na Ministra građevina o postavljanju inž. Stevana Mladenovića, načelnika Banske uprave sa Cetinja, na niže zvanje bez njegovog pristanka i usvajanje prvenstva; Vojislava Lazića i drugova na Ministra građevina o opravi puta Beograd—Valjevo na mestima Duboko, Barič i Stublina i usvajanje prvenstva; Mustafe Mulalića na Ministra trgovine i industrije o radu i odgovornosti dr. Milutina Petrovića i drugih činovnika Oteška za izvoz stoke Zavoda za unapređenje spoljne trgovine i usvajanje prvenstva; Aleksandra Lazarevića na Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja o radu i postupanju prema bolesnicima v. d. upravnika bolnice u Topoli dr. Stevana Dimitrijevića i usvajanje prvenstva; Milana Mravljea na Ministra pravde o nezakonitom postupku Sreskog suda u Slovenskim Konjicama i Sreskog suda u Ljubljani, jer je Sreski sud u Slovenskim Konjicama vodio krivični postupak protiv interpelanta bez odobrenja Narodne skupštine;

16 — Saopštenje izveštaja Ministara o odgovorima na interpelacije narodnih poslanika;

17 — Saopštenje zahteva Ministra pravde o izdavanju sudu narodnih poslanika;

18 — Saopštenje izveštaja Ministra pravde o otvaranju stečaja nad imovinom narodnog poslanika Peveca Rudolfa;

19 — Saopštenje izveštaja Ministra pravde o skidanju stečaja sa imovine narodnog poslanika Rudolfa Peveca;

20 — Saopštenje Ministra unutrašnjih poslova o smrti narodnih poslanika: Antona Videca, Srez čakovčki, Branka Ratkovića, Srez ljubinjski, i Živojina Arandelovića, Srez oraški;

21 — Saopštenje izjašnjenja Josipa Cvetića, narodnog poslanika, o zadržavanju mandata za Gospićki srez;

22 — Saopštenje pretstavke Stjepana Šiftara, nosioca II kandidatske liste za Srez bjelovarski, u kojoj moli da ga Narodna skupština oglasi za narodnog poslanika na mesto poč. narodnog poslanika dr. Ivana Juriše;

23 — Molbe i žalbe;

24 — Razna akta;

25 — Odgovor Pretsednika Narodne skupštine Stevana Čirića na kratka pitanja narodnih poslanika Vojislava Lazića i Tanasija Dinića.

Govornici: Vojislav Lazić (primedba na zapisnik), sekretar Dragomir Stojadinović (odgovara na primedbu na zapisnik), Ministar pravde Milan Simonović (tri puta), Ministar poljoprivrede Svetozar Stanković, Ministar pošta, telegrafa i telefona Vojko R. Čvrkić (dva puta), Ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić (tri puta), Vojislav Lazić, Tanasije Dinić, Pretsednik Narodne skupštine Stevan Čirić (pet puta).

Dnevni red: Izbor odbora za proučavanje zakonskog predloga o izmenama i dopunama Zakona o građenju i proširenju zdravstvenih ustanova od 16 marta 1931 godine.

Govornici: Sekretar Dragomir Stojadinović, Pretsednik Narodne skupštine Stevan Čirić.

2 — Pretres u načelu, pojedinostima i konačno usvajanje u celini izveštaja Odbora za proučavanje zakonskih predloga o međunarodnim ugovorima i sporazumima o predlogu zakona o Ugovoru o trgovini i plovidbi između Jugoslavije i Švedske sa Završnim protokolom i o Protokolu o reglementaciji trgovačkih razmena između Jugoslavije i Švedske, potpisanom u Štokholmu 14 maja 1937 godine.

Govornici: Izvestilac Žarko Tomašević (dva puta), Vojislav Lazić, Pretsednik Stevan Čirić (dva puta).

3 — Pretres u načelu, pojedinostima i konačno usvajanje u celini izveštaja odbora za proučavanje zakonskih predloga o Međunarodnim ugovorima i sporazumima o predlogu zakona o Ugovoru o nastanjanju, o trgovini i o plovidbi, sa Specijalnim protokolom i Završnim protokolom; Sanitarno-veterinarskoj konvenciji sa Završnim protokolom i Konvenciji o pograničnom prometu sa zaključnim Protokolom između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Rumunije, potpisanom u Beogradu 13 maja 1937 godine.

Govornici: Izvestilac Žarko Tomašević (dva puta), Vojislav Lazić, Pretsednik Narodne skupštine Stevan Čirić (dva puta).

Pretsednik Stevan Čirić: Gospodo narodni poslanici, imam čast da otvorim V redovni sastanak Narodne skupštine. Molim sekretara g. Dragomira Stojadinovića da izvoli pročitati zapisnik prethodnog sastanka.

Sekretar Dragomir Stojadinović pročita zapisnik IV redovnog sastanka.

Pretsednik Stevan Čirić: Ima li ko od gospode narodnih poslanika kakvu primedbu na zapisnik? (*Vojislav Lazić:* Molim za reč!) Reč ima g. Vojislav Lazić.

Vojislav Lazić: Gospodo narodni poslanici, ovaj zapisnik nije verna slika ranijeg našeg reda, a nije verna slika zato, što je sekretar napisao, ako ste dobro slušali, da je Narodna skupština zaključila da se sednice odlože i da se sazovu pismenim putem. Tako stoji u zapisniku.

Medutim tako nije bilo, već je samo Narodna skupština utvrdila dnevni red po predlogu Gospodina Pretsednika Narodne skupštine, kao što Poslovník i predviđa, a Gospodin Pretsednik, zaključujući sednicu, bez našeg pristanka, rekao je ovo: Ovu sednicu zaključujem, a drugu ću zakazati pismenim putem. Stoga, gospodo, treba da se u zapisniku ovo ispravi, da bude onako kako jeste, jer Skupština nije zaključena da se sazove pismenim putem, nego je to Pretsednik zaključio, a na kraju krajeva to je i

njegovo pravo, ali ne dozvoljavam da se u zapisnik stavlja ono što Skupština nije rešila.

Dalje, Gospodin Pretsednik ima pravo i dužnost da odredi dan i čas sastanka Narodne skupštine i Gospodin Pretsednik današnju sednicu zakazao je u 17 časova, a međutim, gospodo, on je sednicu otvorio i na sednicu došao pošto je prošao čitav sat i četvrt od određenog vremena.

Gospodo, može neko sa desnice kazati da to nije krupna stvar, ali ako hoćemo ozbiljno da poštuju Zakon koji smo mi pisali i ako hoćemo da poštuju ovaj Dom, to ne sme tako da se radi. U zakazani čas Pretsednik mora da bude tu, da otvori sednicu, a ako gospodin Pretsednik dolazi sa zakašnjenjem, vršeći privatne i druge stvari, a mi ovde čekamo, i narod čeka da vidi šta će Skupština da radi, i kada se zakazuje sednica za 17 a počinje u 18,15 časova; ja mislim da sa takvim radom i zakašnjenjem ne možemo da budemo solidarni, nego za takav rad nosi odgovornost Gospodin Pretsednik Narodne skupštine i zato najoštrije protestujem protiv takvog rada kao i radi onih razloga koje sam gore naveo. Tražim da se to unese u zapisnik.

Pretsednik Stevan Ćirić: Reč ima sekretar gospodin Stojadinović da se izjasni prima li ovu primedbu na zapisnik.

Sekretar Dragomir Stojadinović: Čast mi je izjaviti da primedbu g. Vojislava Lazića ne mogu primiti. Gospodin Lazić je primetio da Narodna skupština nije zaključila da će se iduća sednica zakazati pismenim putem. Po Poslovniku o tome Narodna skupština i ne rešava, nego prema § 31 Zakona o poslovnom redu Narodna skupština utvrđuje dnevni red, međutim kada će naredna sednica biti zakazana to pripada Pretsedniku Narodne skupštine, i prema tome primedba g. Lazića nije umerena i ne mogu je primiti.

Pretsednik Stevan Ćirić: Gospodo, Narodna skupština ima da odluči da li prima primedbu g. Lazića, pošto g. sekretar ne prima primedbu na zapisnik. Gospoda koja primaju primedbu g. Lazića na zapisnik neka izvole ustati, a gospoda koja ne primaju neka izvole sedeti. (Većina sedi). Objavljujem da je zapisnik primljen kako ga je g. sekretar pročitao.

Gospodo narodni poslanici, u prošlom mesecu Narodna skupština izgubila je tri ugledna svoja člana. Smrt je pokosila naše drugove Antona Videca, Branka Ratkovića i Živojina Arandelovića (Svi narodni poslanici ustaju i kliču: Slava im!)

Naš drug narodni poslanik Anton Videc već u svojoj ranijoj mladosti bavio se je nacionalnom politikom i bio je u to doba pristalica Hrvatsko-srpske koalicije, te avangarde našeg ujedinjenja. Ostao je dosledan svojim idealima u celom svome političkom radu, pa se nije dao zbuniti neprilikama svakidašnjice ni onda kada je narodno ujedinjenje bilo ostvareno, nego je ostao veran pobornik jedne istinske ideje: narodnog jedinstva.

Inače našeg druga Videca svi se zaceo sećate kao dobrog druga i veselog prijatelja. Koliko je puta on svojim upadicama umeo da razvedri celu Narodnu skupštinu. Ponekada je umeo i u govorima punim zamaha, bogatim mislima i obilatim razlozima da nas iznenadi kakvom svojom zgodnom ili nezgodnom upadicom, i onda je Pretsednik imao pune ruke posla da dovede u ravnotežu raspoloženje Na-

rodne skupštine. I čudnovato, taj čovek, koji je bio u punom zamahu svoga života, pun drugarske ljubavi, bogat dobrim namerama u obilatom radu za svoje birače, iznenada je pokošen: smrt mu je upala u reč! I protiv te tragične upadice nema apelata, nema pomoći, pa je nema čak ni u našem Zakonu o poslovnom redu, za koji mnogi od gospode narodnih poslanika misle, od kako Parlamenta ima i dokle ga bude, da u tome zakonu ima leka za sve i za svašta!

Zbog toga ostavimo za jedan trenutak nemoćni Poslovnik po strani pa otvorimo jednu drugu knjigu — naše srce, i u toj knjizi piše, da ćemo se našeg druga Videca sećati uvek kao dobrog druga i da treba da mu odamo dostojno poštovanje koje je kao iskren jugoslovenski rodoljub zaslužio. (Svi narodni poslanci saslušali su ove reči g. Pretsednika Narodne skupštine stojeći i odazvali se tužnim usklicima: Slava Antonu Videcu!)

Smrt nam je ugrabila i našeg druga Branka Ratkovića. I on je u svojoj mladosti pripadao takođe avangardi našeg ujedinjenja: nacionalnoj ujedinjenoj omladini »Mlada Bosna«. Prirodno je da je odmah posle ujedinjenja narod istakao našeg druga Ratkovića za svoga vodu: postao je pretsednik svoje opštine, i naposljetku dobio je najveće poverenje narodno — izabran je za narodnog poslanika.

Smrt našega druga Ratkovića bila je tragična. Umro je na radu za narodno dobro. Zastupao je jedan srez malih i siromašnih ljudi, srez u kojem ima bezbroj malenih, koji se bore gorko za svoju svakodnevnu egzistenciju, i išao je tamo po čiči zimi da se na licu mesta uveri kako bi mogao pomoći u toj teškoj borbi za svakidani hlebac onom narodu. Vraćao se po čiči zimi natrag da prikaže stvari Ministarstvu finansija, i ponovo polazio u svoj srez, narušenog zdravlja, da uteši one koji su u teškoj borbi za egzistenciju, da ih osokoli da će naći pomoći. Tako se iznenada razboleo i ne pazeći na svoju bolest, radeći uporno za dobro malih, podlegao je toj bolesti. Da bi tragikum bio veći, morali smo da zamolimo rusku pravoslavnu crkvu da ga sahrani. Ja neću da činim nikome nikakav prigovor, najmanje hoću da upotrebim smrt jednog valjanog druga da dam kakvo političko mišljenje. Naprotiv, odkad je Konkordat definitivno ugašen, ja sam kao Pretsednik Narodne skupštine izdavao naredenja da se ne goni niko a najmanje sveštenici, koji su, možda, napadali Narodnu skupštinu u jednom trenutku kada je uzbuđenje bilo u najvećoj meri. Ali kao dobar hrišćanin, držeći posmrtno slovo dobrom hrišćaninu, hoću da kažem, da je naš drug Ratković, ne štedeći ni svoj život, išao da radi za one male i slabe, i da je, prema tome, imao u vidu one reči Hrista Spasitelja: „Što učinite jednom od ove male braće, to ste meni učinili“. Ko ima uši neka čuje, ko ima oči neka vidi! A ko ima toplo hrišćansko srce, neka bude tako dobar hrišćanin, kao što je bio Branko Ratković! Slava mu! (Svi narodni poslanici stojeći kliču: Slava mu!)

I trećeg druga smo izgubili, gospodo narodni poslanici, Živojina Arandelovića. Izgleda da je smrt gorkom ironijom htela da pokaže, da su u ujedinjenju sa njenog gledišta svi ravnopravni. Posle jednog Prečanina, jednog Bosanca, ugrabila je i jednog Srbijanca. Kada pogledamo rad poč. Živojina Arandelovića, našega druga, onda vidimo šta znači

imati svoju slobodnu otadžbinu. Dok su ona dva druga morala da počnu svoj nacionalni rad u tuđim državama, Živojin Arandelović mogao je da počne rad u svojoj slobodnoj otadžbini, i da odmah počne konstruktivnim poslom za dobro svoga naroda i dobro celog čovečanstva. Mogao je svoj talenat i svoju spremu da upotrebi na konstruktivan rad, a ne kao oni koji su živeli pod tuđim jarmom, da svu svoju energiju upotrebe pre svega na rušenje onoga što je bilo neprirodno i nepravedno. Živojin Arandelović odlikovao se još jednom vanrednom lepom osobinom, na koju predratna Srbija može biti ponosna. Bio je državni činovnik, bio je sudija, a u isto vreme je bio i partiski čovek, ali nikada se na njegovom državnom poslu, naročito kada je bio sudija, nije moglo opaziti da je partiski čovek. I imajući pred očima takve sudije, kao što je bio Živojin Arandelović, može se potpuno razumeti ono lepo načelo o nezavisnosti sudova. I kada je postao državni savetnik, on je dobio za rad samo neku prirodnu nagradu, koju je zaslužio. Koliko je vredan bio vidi se po tome, kada je otišao u penziju još je smatrao da ima dužnosti prema svome narodu i bavio se kao politički čovek brigom narodnom. I ja sam duboko uveren, braćo, da se on napokon odlučio da stupi u ovu Narodnu skupštinu posle dubokog kolebanja, baš zato što je bio vredan i što je smatrao i osećao za dužnost da radi za onaj narod koji ga je izabrao. Mi ćemo sačuvati njegovu uspomenu i neka mu bude slava za rodoljubiv i trudoljubiv rad. (Svi narodni poslanici stojeći kliču: Slava mu!).

Izvolite čuti jedan Ukaz Kraljevskih Namesnika.

Sekretar Dragomir Stojadinović, (čita):

„U IME
NJEGOVOG VELIČANSTVA
PETRA II

po milosti božjoj i volji narodnoj
KRALJA JUGOSLAVIJE
KRALJEVSKI NAMESNICI

Na predlog Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra inostranih poslova, a na osnovi čl. 86 Ustava, postavljaju:

za Bana Vrbaske banovine Lazarevića dr. Todoru, narodnog poslanika.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova neka izvrši ovaj Ukaz.

24 decembra 1937 godine
Beograd

PAVLE, s. r.
Dr. R. STANKOVIĆ, s. r.
Dr. I. PEROVIĆ, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar inostranih poslova,
Dr. M. M. Stojadinović, s. r.”

(Narodna skupština saslušala je čitanje Ukaza stojeći).

Pretsednik Stevan Ćirić: Ovaj će se Ukaz uputiti Verifikacionom odboru.
Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović, (čita):

„U IME
NJEGOVOG VELIČANSTVA
PETRA II
po milosti božjoj i volji narodnoj
KRALJA JUGOSLAVIJE
KRALJEVSKI NAMESNICI

Na osnovu čl. 50 Ustava imenuju za senatore:
Vojnovića Dr. Luja, bivšeg Ministra i Kraljevskog delegata pri međunarodnom institutu za intelektualnu saradnju;

Gavrilovića Dr. Bogdana, profesora Univerziteta u penziji i dosadašnjeg senatora;

Grasla Dr. Georga, dosadašnjeg senatora;

Jankovića Stevana, narodnog poslanika;

Karamehmedovića Dr. Hamdiju, bivšeg Ministra i dosadašnjeg senatora;

Mažuranića Dr. Želimira, bivšeg Ministra i dosadašnjeg senatora;

Mihalovića Antuna, bivšeg bana;

Mihalovića Stevana, protojereja i dosadašnjeg senatora;

Pavelića Dr. Anta, dosadašnjeg senatora;

Spasojevića Janka, državnog savetnika u penziji; i

Hadži Ristića Spiru, narodnog poslanika.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova neka izvrši ovaj Ukaz.

9 januara 1938 godine
Beograd

PAVLE, s. r.
Dr. R. STANKOVIĆ, s. r.
Dr. I. PEROVIĆ, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar inostranih poslova,
Dr. M. M. Stojadinović, s. r.”

(Narodni poslanici saslušali su čitanje Ukaza stojeći).

Pretsednik Stevan Ćirić: I ovaj će Ukaz Kraljevskih Namesnika, u koliko tangira stanje naših narodnih poslanika, biti upućen Verifikacionom odboru. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović, (čita):

„U IME
NJEGOVOG VELIČANSTVA
PETRA II

po milosti božjoj i volji narodnoj
KRALJA JUGOSLAVIJE
KRALJEVSKI NAMESNICI

Na predlog Ministra pravde, a na osnovu čl. 70 Ustava Kraljevine Jugoslavije određuju g. Dr. Đorda Mirkovića, docenta Univerziteta u Beogradu, za Vladinog poverenika pri pretresu predloga Pomorsko-trgovačkog zakona u Narodnom predstavništvu.

Ministar pravde neka izvrši ovaj Ukaz.

23 oktobra 1937 godine
Beograd

PAVLE, s. r.
Dr. R. STANKOVIĆ, s. r.
Dr. I. PEROVIĆ, s. r.

Ministar pravde,
Mil. Simonović, s. r.

(Čitanje Ukaza saslušali su narodni poslanici stojeći).

Pretsednik Stevan Ćirić: Izvolite čuti još jedan Ukaz.

Sekretar Dragomir Stojadinović, (čita):

„U IME
NJEGOVOG VELIČANSTVA
PETRA II

po milosti božjoj i volji narodnoj
KRALJA JUGOSLAVIJE
KRALJEVSKI NAMESNICI

Na predlog Ministra poljoprivrede, a na osnovu člana 70 Ustava i § 35 Zakona o poslovnom redu u Senatu i Narodnoj skupštini, određuju:

Za Vladinog poverenika u Senatu i Narodnoj skupštini Iliju Bošnjaka, direktora Enološke stanice u Topčideru, koji će učestvovati u pretresu predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o vinu.

Ministar poljoprivrede neka izvrši ovaj Ukaz.

14 decembra 1937 godine
u Beogradu

PAVLE, s. r.
Dr. R. STANKOVIĆ, s. r.
Dr. I. PEROVIĆ, s. r.

Ministar poljoprivrede,
Sv. Stanković, s. r.

(Narodni poslanici saslušali su čitanje Ukaza stojeći).

Pretsednik Stevan Ćirić: Pročitani ukazi uzimaju se na znanje.

Izvolite čuti izmenu čestitaka između Predsednika Senata Kraljevine Rumunije i Predsednika naše Narodne skupštine.

Sekretar Dragomir Stojadinović (čita):

„Gospodinu Predsedniku Jugoslovenske Narodne skupštine — Beograd.

U ime rumunskog Senata molim Vašu Ekselenciju da izvoli primiti moje najbolje želje za Novu Godinu i predati ih istovremeno uglednim narodnim predstavnicima bratskog savezničkog naroda.

Pretsednik Rumunskog Senata,
Al. Lapadatu, s. r.

„Njegovoj Ekselenciji Gospodinu Lapadatu,
Predsedniku rumunskog Senata — Bukurešt.

U ime Skupštine čast mi je izraziti Vam, Ekselencijo, moje najtoplije želje za Novu Godinu kao i gospodi Senatorima savezničkog, prijateljskog i bratskog rumunskog naroda.

Pretsednik Narodne skupštine“
Stevan Ćirić, s. r.

Pretsednik Stevan Ćirić: Izvolite čuti zakonske predloge.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Gospodin Ministar poljoprivrede podnosi Narodnoj skupštini na rešenje predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vinu. (Vidi prilog).

Pretsednik Stevan Ćirić: Za ovaj zakonski predlog biće izabran naročiti odbor kad to Narodna skupština reši. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Gospodin Predsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova, G. Ministar pravde i G. Ministar trgovine i industrije podnose Narodnoj skupštini na rešenje predlog Zakona o Dopunskom protokolu uz Ugovor o trgovini i plovidbi između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Italije od 14 jula 1924, potpisanom u Rimu 15 oktobra 1937 godine. (Vidi prilog).

Gospodin Predsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova, G. Ministar pravde i G. Ministar trgovine i industrije podnose Narodnoj skupštini na rešenje predlog zakona o dodatku uz Konvenciju o trgovini i plovidbi, zaključenoj između Jugoslavije i Francuske 30 januara 1929 godine, potpisanom u Beogradu 14 decembra 1937 godine. (Vidi prilog).

Pretsednik Stevan Ćirić: Ovi zakonski predlozi biće upućeni Odboru za proučavanje međunarodnih ugovora i sporazuma. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Gospodin Predsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova, dostavlja Narodnoj skupštini za njenu arhivu jedan potvrđen primerak Zakona o Trgovinskom ugovoru sa Prilozima A. i B. tarifske liste sa Prilogom V (Sporazum o veterinarsko policijskom postupku pri uvozu i prevozu životinja, životinjskih delova i životinjskih proizvoda) i zaključnim protokolom između Kraljevine Jugoslavije i Nemačke, zaključenom i potpisanom u Beogradu 1 maja 1934 godine;

Ministar vojske i mornarice dostavlja Narodnoj skupštini za njenu arhivu jedan potvrđen primerak Zakona o odlikovanima ordenom Karadordeve zvezde sa mačevima;

G. Ministar finansija dostavlja Narodnoj skupštini za njenu arhivu po jedan potvrđen primerak sledećih zakona: Zakona o izvanrednom priznanju godina službe i penzije Spiri Hadži Ristiću i Zakona o izvanrednoj državnoj pomoći Babić udovi Sofiji i drugima.

Pretsednik Stevan Ćirić: Pročitani izveštaji uzimaju se na znanje.

Izvolite čuti Uredbe Ministarskog saveta.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Gospodin Predsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova podnosi Narodnoj skupštini na saglasnost Uredbu Ministarskog saveta od 23 oktobra 1934 godine o olakšanju naplate naknade štete prouzrokovane šumskim krivicama u državnim šumama i unapređenju šumske privrede.

Pretsednik Stevan Ćirić: Ova Uredba biće upućena Finansijskom odboru. Izvolite čuti izveštaje Glavne kontrole.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Glavna kontrola izveštava Narodnu skupštinu da je dala vizu sa rezervom. Na rešenje Ministarskog sa-

veta br. 910 od 12 novembra 1937 godine, kojim je odobreno Ministarstvu unutrašnjih poslova vršenje izdataka do sume od dinara 1,500.000 za pokriće troškova oko izbora senatora; Na rešenje Ministarskog saveta br. 911 od 12 novembra 1937 godine, kojim je odobreno Ministarstvu socijalne politike i narodnog zdravlja vršenje izdataka do sume od 1,500.000 dinara na ime pomoći stanovništvu od elementarnih nepogoda u Dravskoj, Primorskoj i Zetskoj banovini; Na rešenje Ministarskog saveta br. 978 od 7 decembra 1937 godine, kojim je odobreno Ministarstvu finansija vršenje izdataka do sume od dinara 515.615 za opravku instalacija centralnog grejanja u staroj zgradi Ministarstva finansija; Na rešenje Ministarskog saveta br. 974 od 7 decembra 1937 godine, kojim je odobreno Ministarstvu socijalne politike i narodnog zdravlja vršenje izdataka do ukupne sume od dinara 4,810.000 za materijalne potrebe higijenskih i zdravstvenih ustanova; Na rešenje Ministarskog saveta br. 1021 od 21 decembra 1937 godine, kojim je odobreno Ministarstvu inostranih poslova vršenje izdataka do sume od dinara 611.582 za isplatu kotizacije naše države Društvu naroda kao odgovarajući iznos za šv. fr. 61,158.20 cr.

Pretsednik Stevan Ćirić: Ovi izveštaji biće upućeni Finansijskom odboru. Izvolite čuti odborske izveštaje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Finansijski odbor podnosi Narodnoj skupštini na rešenje svoj izveštaj o predlogu budžeta državnih rashoda i prihoda sa predlogom Finansijskog zakona za 1938/39 godinu. (Izveštaj otštampan u VII redovnom sastanku od 9 februara 1938 godine).

Odbor za proučavanje predloga zakona o osnivanju novih okružnih i sreskih sudova podnosi Narodnoj skupštini na rešenje svoj izveštaj. (Izveštaj i predlog zakona otštampan u VI redovnom sastanku od 8 februara 1938 godine).

Pretsednik Stevan Ćirić: Ovi izveštaji su umnoženi i razdeljeni g. g. narodnim poslanicima na vreme i biće stavljeni na dnevni red kad to Narodna skupština odluči.

Izvolite čuti jedan izveštaj o konstituisanju.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Odbor za proučavanje zakonskog predloga o osnivanju novih sreskih i okružnih sudova izveštava da se 24 novembra 1937 godine konstituisao i izabrao za Predsednika g. Petra Bogavca, za potpredsednika g. Ljubomira Božinovića i za sekretara g. Bogoljuba Kneževića, narodne poslanike.

Pretsednik Stevan Ćirić: Pročitani izveštaji uzimaju se na znanje.

Izvolite čuti interpelacije za koje se traži prvenstvo.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Gospodin Lenarčić Stanko upućuje interpelaciju na Gospodina Ministra pravde o političkom radu g. Viktorija Korporja, sudskog pripravnika sreskog suda u Gornjem Logatecu i traži da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog).

Pretsednik Stevan Ćirić: Ima reč Gospodin Ministar pravde da se izjasni prima li traženo prvenstvo.

Ministar pravde Milan Simonović: Čast mi je izjaviti da primam traženo prvenstvo.

Pretsednik Stevan Ćirić: Gospodin Ministar pravde primio je prvenstvo. Prima li Narodna skupština traženo prvenstvo? (Prima).

Objavljujem da je Narodna skupština primila traženo prvenstvo.

Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Lenarčić Stanko, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na Gospodina Ministra unutrašnjih poslova o zabrani političkih zborova putem Sreskog načelstva u Logatecu i traži da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog).

Pretsednik Stevan Ćirić: U mesto odsutnog Gospodina Ministra unutrašnjih poslova, ima reč Gospodin Ministar pravde da se izjasni prima li traženo prvenstvo.

Ministar pravde Milan Simonović: Čast mi je izjaviti da primam traženo prvenstvo.

Pretsednik Stevan Ćirić: Objavljujem da je na mesto odsutnog g. Ministra unutrašnjih poslova Gospodin ministar pravde primio traženo prvenstvo. Priznaje li Narodna skupština traženo prvenstvo? (Priznaje). Objavljujem da je Narodna skupština priznala traženo prvenstvo.

Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Velimir Jojić, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra unutrašnjih poslova o odlaganju opštinskih izbora u Opštini baranskoj, Srez pečski i traži da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog).

Pretsednik Stevan Ćirić: Ima reč g. Ministar pravde da se izjasni u ime odsutnog Ministra unutrašnjih poslova o traženom prvenstvu.

Ministar pravde Milan Simonović: U ime g. Ministra unutrašnjih poslova čast mi je izjaviti da primam prvenstvo za ovu interpelaciju.

Pretsednik Stevan Ćirić: Pošto je g. Ministar izjavio da prima traženo prvenstvo pitam Narodnu skupštinu da li prima traženo prvenstvo (Prima). Objavljujem da je traženo prvenstvo primljeno. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Velimir Jojić, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra šuma i rudnika o regulisanju potoka Behovac i rečice Sušice u Opštini streočkoj i novoselskoj i traži da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog).

Pretsednik Stevan Ćirić: U ime odsutnog g. Ministra šuma i rudnika ima reč g. Ministar poljoprivrede da se izjasni o traženom prvenstvu.

Ministar poljoprivrede Svetožar Stanković: U ime odsutnog g. Ministra šuma i rudnika izjavljujem da primam prvenstvo ove interpelacije.

Pretsednik Stevan Ćirić: Pošto je g. Ministar izjavio da prima traženo prvenstvo, pitam Narodnu skupštinu da li prima traženo prvenstvo? (Prima). Objavljujem da je traženo prvenstvo primljeno. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Velimir Jojić, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra gradevina o opravci državnog puta

Peć—Andrijevića i traži da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog).

Predsednik Stevan Ćirić: Umesto odsutnog g. Ministra građevina ima reč g. Ministar pošta, telegrafa i telefona da se izjasni o traženom prvenstvu.

Ministar pošta, telegrafa i telefona Vojko Čvrkić: U ime odsutnog g. Ministra građevina izjavljujem da primam traženo prvenstvo za ovu interpelaciju.

Predsednik Stevan Ćirić: Pošto g. Ministar prima traženo prvenstvo, pitam Narodnu skupštinu da li prima traženo prvenstvo? (Prima.) Objavljujem da je traženo prvenstvo primljeno. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Boško Zeljković i drugovi narodni poslanici upućuju interpelaciju na g. Ministra građevina o postavljanju inž. Stevana Mladenovića, načelnika Banske uprave sa Cetinja, na niže zvanje bez njegovog pristanka i traže da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog).

Predsednik Stevan Ćirić: U ime odsutnog g. Ministra građevina ima reč g. Ministar trgovine i industrije da se izjasni o traženom prvenstvu.

Ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić: Primam prvenstvo za ovu interpelaciju.

Predsednik Stevan Ćirić: Pošto g. Ministar izjavljuje da prima traženo prvenstvo, pitam Narodnu skupštinu da li prima traženo prvenstvo? (Prima!) Objavljujem da je traženo prvenstvo primljeno. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Vojislav Lazić i drugovi, narodni poslanici, upućuju interpelaciju na g. Ministra građevina o opravci puta Beograd—Valjevo na mestima Duboko, Barič i Stubline i traže da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog.)

Predsednik Stevan Ćirić: Ima reč g. Ministar pošta da se izjasni u ime odsutnog g. Ministra građevina o traženom prvenstvu.

Ministar pošta, telegrafa i telefona Vojko Čvrkić: Primam prvenstvo za ovu interpelaciju.

Predsednik Stevan Ćirić: Pošto je g. Ministar primio prvenstvo, pitam Narodnu skupštinu da li prima traženo prvenstvo? (Prima!) Objavljujem da je traženo prvenstvo primljeno. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Mulalić Mustafa, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra trgovine i industrije o radu i odgovornosti dr. Milutina Petrovića i drugih činovnika Otseka za izvoz stoke Zavoda za unapređenje spoljne trgovine i traži da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog.)

Predsednik Stevan Ćirić: Ima reč g. Ministar trgovine i industrije da se izjasni o traženom prvenstvu.

Ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić: Čast mi je izjaviti da primam traženo prvenstvo.

Predsednik Stevan Ćirić: Prima li Narodna skupština traženo prvenstvo? (Prima!) Objavljujem da je traženo prvenstvo primljeno. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Lazarević Aleksandar, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra socijalne politike i na-

rodnog zdravlja o radu i postupanju prema bolesnicima v. d. upravnika bolnice u Topoli dr. Stevana Dimitrijevića i traži da joj se prizna prvenstvo. (Vidi prilog.)

Predsednik Stevan Ćirić: Ima reč g. Ministar trgovine i industrije da se izjasni u ime odsutnog g. Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja o traženom prvenstvu.

Ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić: Čast mi je izjaviti da primam traženo prvenstvo.

Predsednik Stevan Ćirić: Pošto je g. Ministar izjavio da prima traženo prvenstvo, pitam Narodnu skupštinu da li prima traženo prvenstvo? (Prima!) Objavljujem da je traženo prvenstvo primljeno. Izvolite čuti dalje.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Milan Mravlje, narodni poslanik, uputio je interpelaciju na g. Ministra pravde o nezakonitom postupku Sreskog suda u Slovenskim Konjicama i Sreskog suda u Ljubljani, jer je Sreski sud u Slovenskim Konjicama vodio krivični postupak protiv interpellanta bez odobrenja Narodne skupštine — za koju je tražio prvenstvo.

Interpelant je pretstavkom od 2 o. m. odustao od interpelacije, pošto je zauzimanjem g. Predsednika Narodne skupštine g. Ministar pravde naredio obustavljanje krivičnog postupka, tražio odobrenje od Skupštine za produženje istog i naredio disciplinski postupak protiv sudije, koji je vodio ovaj postupak.

Predsednik Stevan Ćirić: Ovo se saopštenje uzima na znanje. Izvolite čuti izveštaje g. g. Ministara.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Predsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova izveštava da će na interpelaciju g. Zupančiča Frana i drugova o ravnopravnosti slovenačkog jezika odgovarati kad prikupi sve potrebne podatke;

G. Ministar pravde izveštava da će na interpelaciju narodnog poslanika g. Lenarčiča Stanka o radu sudijskog pripravnika u Gornjem Logatcu — odgovoriti kad se stavi na dnevni red.

G. Ministar saobraćaja izveštava da će na interpelaciju narodnog poslanika g. Lazića Vojislava — o besplatnoj vožnji učesnika zbora Jugoslovenske radijalne zajednice, koji je održan 24 oktobra 1937 godine u Beogradu — odgovoriti kad prikupi sve potrebne podatke;

G. Ministar unutrašnjih poslova izveštava da će na sledeće interpelacije odgovarati kad prikupi potrebne podatke;

G. Zagorca Jove, narodnog poslanika — o fondu za podizanje spomenika pok. Nikoli Pašiću u Sarajevu;

G. Lazića Vojislava, narodnog poslanika — o smrti poč. generala Tomića;

G. Lenarčiča Stanka, narodnog poslanika — o neopravdanom postupanju prema nekim ljubljanskim trgovcima od strane ljubljanske policije;

G. Grdića Riste, narodnog poslanika — o otpuštanju iz službe Đurića Spire, opštinskog delovode;

G. Lenarčiča Ctanka, narodnog poslanika — o zabrani političkih govora putem sreskog načelstva u Logatcu;

G. Jojića Velimira, narodnog poslanika — o odlaganju opštinskih izbora u Opštini baranskoj, Srez pečki;

G. Ministar prosvete izveštava da će na interpelaciju narodnog poslanika g. Turka Rajka — o sprovođenju pravedne prosvetne politike u buduće — odgovoriti kad se bude stavila na dnevni red;

G. Ministar vojske i mornarice izveštava da će na interpelaciju narodnog poslanika g. Božića Milana — o ispunjenju državne i nacionalne obaveze prema ratnim dobrovoljcima; i

na interpelaciju narodnog poslanika g. Vojislava Lazića o smrti poč. denerala Vojislava Tomića — odgovoriti kad se budu stavile na dnevni red.

Pretsednik Stevan Ćirić: Ovi izveštaji uzimaju se na znanje. Izvolite čuti zahtev g. Ministra pravde o izdavanju sudu g. g. narodnih poslanika.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Ministar pravde traži odobrenje za produženje krivičnog postupka protivu g. g. narodnih poslanika: Dr. Boškovića Dušana zbog dela iz čl. 3 i 4 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Vasića Tihomira zbog dela iz § 297 Kaznenog zakonika; dr. Berkovića Josipa zbog dela iz čl. 3 i 4 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Tomašića Ljudevita zbog dela iz čl. 2, 4 i 5 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Dobrosavljevića Branka zbog dela iz § 297 Kaz. zak.; dr. Smoljana Bariše, dr. Berkovića Josipa i Matijevića Stipe zbog dela iz čl. 3, 4 i 5 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; dr. Berkovića Josipa zbog dela iz § 127 i 130 K. z.; Kuvedžića Živana zbog dela iz čl. 3 i 4 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; dr. Torbara Josipa zbog dela iz čl. 3 i 4 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Stevovića Riste zbog dela iz § 302 K. z.; dr. Jovanovića Dragoljuba zbog dela iz § 307 K. z. u vezi sa § 310 K. z. i čl. 4 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Matijevića Stipe zbog dela iz čl. 3 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Vukovića Josipa zbog dela iz § 301 od II K. z.; Gavrilovića Ota zbog dela iz § 257 K. z.; Fizira Viktora zbog dela iz § 3 Zakona o vinu; Sokića Momčila zbog dela iz § 302 od II K. z.; Dr. Torbara Josipa zbog dela iz čl. 3, 4 i 5 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Tomašića Ljudevita zbog dela iz čl. 3 i 7 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Stojisavljevića Petra zbog dela iz § 334 od I st. 2 K. z.; Mijića Milana zbog dela iz § 130 i 120 K. z.; Mravlje Milana zbog dela iz § 130 i 302 K. z.; dr. Janjića Vojislava zbog dela iz čl. 4 i 5 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi i §§ 302 od. I i II i 307 od. II K. z.; Mravlje Milana zbog dela iz § 302/I—II K. z.; Stevovića Riste zbog dela iz § 302 K. z.; Tonića Todora zbog dela iz § 302 od I i II K. z.; Mravlje Milana zbog dela iz § 302/I—II K. z.; dr. Berkovića Josipa zbog dela iz § 100 K. z. i čl. 4 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Mesarova Martina zbog dela iz čl. 1 tač. 7 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Majcena dr. Ivana i Hefera dr. Stjepana zbog dela iz § 127/II i 128 K. z.; Lazarevića Aleksandra zbog dela iz § 127/I K. z.; Tomašića Ljudevita zbog dela iz čl. 3 i 4 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi; Mravlje Milana zbog dela iz § 302/I—II K. z.; Sejfulovića Bećira zbog dela iz § 167 K. z.; dr. Tomašića Ljudevita zbog dela iz čl. 4 Zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi i dr. Janjića Vojislava zbog dela iz § 307 K. z.

Pretsednik Stevan Ćirić: Pročitani zahtev g. Ministra pravde biće upućeni Imunitetnom odboru. Izvolite čuti izveštaje g. Ministra pravde.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Ministar pravde izveštava Narodnu skupštinu o otvaranju stečaja nad imovinom narodnog poslanika g. Peveca Rudolfa;

G. Ministar pravde izveštava Narodnu skupštinu o skidanju stečaja sa imovine narodnog poslanika g. Peveca Rudolfa.

Pretsednik Stevan Ćirić: Pročitani izveštaji biće upućeni Verifikacionom odboru. Izvolite čuti izveštaje g. Ministra unutrašnjih poslova o smrti narodnih poslanika.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Ministar unutrašnjih poslova izveštava Narodnu skupštinu da je Anton Videc, narodni poslanik, izabran u Srezu čakovačkom, umro u Beogradu 3 decembra 1937 godine; da je Branko Ratković, narodni poslanik, izabran u Srezu ljubinskom, umro u Beogradu 20 decembra 1937 godine i da je Živojin Arandelović, narodni poslanik, izabran u Srezu oraškom, umro u Beogradu 30 decembra 1937 godine.

Pretsednik Stevan Ćirić: Ovi izveštaji g. Ministra unutrašnjih poslova biće upućeni Verifikacionom odboru i molim Odbor da ove izveštaje ozbiljno prouči, jer ovom prilikom imaće Verifikacioni odbor da da tumačenja izvesnim nejasnoćama u Zakonu o izboru narodnih poslanika. Ja ne sumnjam da će se Verifikacioni odbor već po svojoj savesti i sam truditi da donese rešenje sine ira et studio, po pravdi i zakonu, ali sam smatrao za svoju dužnost da stavim na srce svima članovima toga Odbora pojedince, da imaju na umu da će imati da rešavaju dva teža slučaja.

Izvolite čuti saopštenja.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): G. Cvetić Josip, narodni poslanik, izveštava Narodnu skupštinu da shodno izveštaju Verifikacionog odbora i odluci Narodne skupštine, donetoj na IV redovnom sastanku od 24 novembra 1937 godine, zadržava gospićki mandat.

G. Štifter Stjepan, nosilac II kandidatske liste za Srez bjelovarski, moli da ga Narodna skupština oglasi za poslanika na mesto počivšeg narodnog poslanika dr. Ivana Juriše.

Pretsednik Stevan Ćirić: Izjava narodnog poslanika g. Josifa Cvetića kao i pretstavka g. Šiftara Stjepana biće upućene Verifikacionom odboru.

Izvolite čuti molbe i žalbe.

Sekretar Dragomir Stojadinović: Narodnoj skupštini uputili su molbe i žalbe i to: Dimitrije Sekulić, Irena Grabovački, Josip Duša, Emilija Petrik, Janićije Mičić, Dobrivoje Đorđević, Zorka Ećimović, Zora Nićin, Milorad Sibirnović, Darinka, Milica, Melanija Cvejić, Alojzij Flantarić, Ivana Kastelić, Milan Đukić, Petar Radulović, Svetolik Durić, Vasilije Tasević, dr. Antonije Pop-Hristić, Grubić Josip, Ana Markelj, Šmit Albin, Rajs Ivan, Katarina Ripel, Čipin Nikola, Damnjanović Ljuba, Poljak dr. Franjo, Josimović Savka, Dragović Smiljana, Anton Ekar, Vlastimir Pavlović, Ivan Bricman, Natalija Đorđević, Milojka Sekulić, Mihailo Tonić, Vlastimir Urošević, Peleksić Todor, Marija Drača, Sava Budimir, Borštink Josip, Marjanović Vojislav, Kralj Miha, Živković Milan, Petić Dobrivoje, Manjan Franjka, Pavlović Danica, Antonović Kaliopa, Pisačić Avgust, Marsel Ivo, Dulizbarić Milutin, Zokić Bogdan, Vojinović Avdeji, Tatić Živko, II agrarna zajednica — Bajmok, Marić Staka, Šaranac Ljubica, Jovan Hadži-Kostić, Pešić Živka,

Ogrizović Julka, Šalehar Ivan, Petrović Milovan, Mladenović Božidar, Tatić Radmila, Jovanović Gavriilo, Nešić Milutin, Katić Silvija, Jović Bogosav, Glavičić Ranko, Vlanić Đurađ, Vučetić Spasoje, „Mirfa” — Ljubljana, Bergač Jože, Horvat Matija, Gaurina Nikola, Milorad Tomanjić, Boris Martinenko, Janko Kravić, Franjo Baučić, Profir Stojanović, Marica Bačović, Opštinska uprava Krapina i Ivanovac, Mihailo Pavlović, Ana Babić, Šlauf Josip, Tomić Vukosava, Helena Vene, Josip Miličić, Stanica Vukčević, Vasilije Arhimandritović, Julijana Novaković, Jovan Jovanović, Bogdan Sokolović, Stijepan Matijević, Ruža Krišković, Rade Vajagić, Nešić Božin, Trešnjević Cvetko, Nikolić Ljubica, Milojević Miladin, Marija i Ana Sila, Danica, Vukosava i Dragojla Tasić, Nedović Bogosav, Andrić Cveta, Sejfić Ozren, Marković Lepasava, Marković Marica, Bogosavljević Petar, Knežević Marija, Vilčnik Franc, Karanfilović Katarina, Stefanović Žika, Milenković Stanojka, Baziljević Leonid, Vučićević Obren, Vujačić Anka, Dević Žarko, Rojtan Karolina, Račić Dostana, Kostić Rosa, Jovanović Jelena, Vičentijević Milisav, Milovanović Petar, Mičić Vidosava, Barković Stana, Lazić Zorka, Živaljević Danilo, Pavlović Aleksandar, Baletović Jelisaveta, Antić Toma, Smiljanić Vlajko, Andrić Milutin, Kojić Jelena, Majkić Jovo, Ošanin Jelena, Zuban Stevan, Onoprijenko Aleksandar, Vlahović Sekula, Rajković Saveta, Vujošević Luka, Hodorovski inž. Vladimir, Jezdić Milanka, Petković Đurda, Đikić Hristina, Baljić Marko, Stanić Darinka, Subotić Dušan, Čukić Marija, Teović Jovan, Vulović Lepasava, Petrović inž. Niko, Đorđević Miloš, Petar Arandelović, Zdravković Milen, Bobić Mihailo, Bogavac Vuksan, Zonjić Milivoje, Stričević dr. Svetozar, Dolšek Ivan, Vujalović Milivoje, Petrović Milena, Kermelj Janez, Milan Grčić, Leonid Baziljević, Milunka Savić, Marija Jovanović, Todora Pjevčević, Milenko Novaković, Bogosav Stanišić, Jugović Marija, Laza Latina, Tanasije Popović, dr. Vasilije Zekalo, Jovo Marčetić, Sofija Radović, Ida Nefergal, Milan Maksimović, Katarina Cotić, Tonka Janjić, Stojan Lukačević, Spira Subotić i dr., Zora Janković-Nedić, Marija Žic, Evgenije Nonweiler, Stojan Gajić, Dragutin Šuljagić, Anton Ramih, Dragoje Maliparac, Melanija Ilić, Sofija Cakić, Nikola Apić, Svetozar Babić, Jožef i Marija Černjec, Ivan Grdan, Franjo Erat, Jaga Drnić, Marija Hladnik, Dragutin Jovljević, Manda Hečmović, Katica Grbec, Danica Prica, Milan Janković, Džamonja Pero i Tvrdojević Ivan, Aleksandar Beršik, Josip Berak, Ciril Černe, Emilo Milutinović, Đorđe Marković, Elizabeta Jung, Mica Janković, Damnika Tahović, Palja Martinović, Todor Cvetković, Vidosava Vioglavić, D. ud. Bojović, Ariton Petrović, Društvo za suzbijanje nezaposlenosti — Zagreb, Ljubica Savić, Mina Nikolić, Čedomir Stanković, Anda Jovanović, Jakov Mišić, Mirko Jokić, Ilija Trajković, Panča Tanević, Pavle Puškarević, Đoka Bošnjaković, Zvonimir Kabadaić, Dragoljub Janković, Jelena Milošević, Franc Trampuž, Jelena Petrović-Čekerevac, Hermina Petrović, Vukosava Cvetković, Jovan Glomazić, Vera Romanović, Života Milošević, Marta i Jelena Vuković, Polka Nešić, Sofija Pavlović, dr. Marija Đurić, Draga Mišić, Milena Božović, Dragić Lazović, Dimitrije Spasojević, Stevan Atanasović, Đorđe Stanojević, Nikola Milanović i dr., Ljubica Kadić, Olga Savić, Đuro Petrić, Danica Simić, Ivan Horvat, Ljubica Gaković, Franc Damjanović, Demir Sali Sadiković, Lepasava Ilić, Josip Sereda, Ljubica Virijević, Ivko Bosić, Je-

vrem Filipović, Darko Marković, Franjo Šuštaršič, Josip Šauf, Sava Zarić, Stanoje Cuckić, Franjo Smaklik, Mladen Mitrović, Josip Zupančić, Miloš Radosavljević, Milorad Šindić, Obren Milosavljević, Ivanka Hafner, Aksentije Pančetović, Nikola Aleksić, Spasoje Grujić, Nikola Čvorović, Đuro Vukmanović, Ljubomir Nadoški, Frane Baranović, Mitrana Milović, Natalija Pečanin, Poštar Guljaš, Živana Bajčić, Anka Rakoš, Zafir Stanisavljević, Milorad Radonjić, Janko Nikolić, Radmila Stojanović, Hristina Dimitrijević, Vladimir Milošević, Branko Dragić, Rože Vajs, Zora Stojšić, Jeftamija Ilić, Dragoslav Popović, Đuro Driljević, Josip Grus, Sabira Gradašćević, Slava Sertić, Petra Mićunović, Sava Kazandžić, Olga Petrović, Jovan Kalikić, Rozalija Božić, Draga Jurić, Roza Puklavec, Josip Medur, Zorka Đorđević, Sava Memedović, Zorka Banjac, Mica Kranjčević, Petar Vujanović, Kata Juretić, Ante Paravija, Tihomir Mihajlović, Marija Štricinger, Anda Pavlović, Madko Milunović, Ilija Todorović, Ramadan Čolaković, Milija Rajković, Stanislava ud. Aleksandra Glišića, Kosara Protić, Angela Cerar, Gojko Bogdanović, Randel Jašić, Dobrivoje Krstić, Marija Satler, Valentin Stroj, Alimpije Radašković, Tina Petković, Milan Đurić, Milica Minić, Zorka Banjac, Živojin Novitović, Temeljko Stojanović, Milo Matanović, Darinka Stanić, Vasa Bunda, Anđel Ivančević, Marija Madžarević, dr. Nadežda Lukić-Ilić, Petar Kraković, Dobriča Petrović, Anica Popović, Dragoljub Pavlović, Janko Miletić, Aleksandar Blagojević, Vukosava Martinović, Antun Bakotić, Avram Dimitrijević, Radoje Jovanović, Uroš Peković, Janko Ristić, Ćim Popović, Uroš Momčilović, Lamoo Gorović, Raisa Maksimović, Đorđe Stanojević, Franjo Baučić, Olga Tokareva, Dragutin Ristić, Ana Savić, Sofija Starčević, Stavra Tasić, Fanija Cvetković, Ivan Hojnik, Jernej Gros, Ivana Tratnik, Lazar Belovuković, Peroslav Ljubić, Fran Radešček, Olga Polšak, Franc Žgur, Stevana Živanović, Vasilije Gajić, Stanoje Dobrić, Evgenija Nikolić, Ivan Gauš, Mihajlo Filipović, Radisav Paunović, Vsevolod Sinjicin, Mileva Aleksić, Katarina Mihajlović, Natalija Stanković, Lepasava Nerandžić, Sofija ud. Jelić, Miodrag Živković, Ivan Šarović, Proizvođači duvana iz sela Bobovišta, Kosara Jovanović, Zineta Nuker, Josip Vrhovšek, Ljubica Miljević, Vjekoslav Strajnar, Franjo Vuković, Josip Vubiralik, Katarina Božović, Božana Ilić, Jagoda Pavićević, Mihailo Rakočević, Petar Arčeski, Miloš Trifunović, Aleksa Kurčubić, Pantić Miloš, Pantelić Dušan, Popović Bogdan, Mitić Aleksa, Gučić Nurija, Milošević Ljubinko, Martinović Čana, Petrović Janičije, Todorović Ljubomir, Ristić Aleksandar, Popadić Milija, Bošković Marko, Kostić Mika, Dragović Milovan, Marić Borivoje, Savić Vladimir, Radovanović Vjekoslav, Tepavčević Petar, Nekrep Alojzije, Mijić Marinko, Petrović Živojin, Zorko Marija, Videc Adela, Čumić Milorad, Milošević Jovan, Begović Viktorija, Bojović Živan, Lobkovz Dimitrije, Miletić Sava, Lujak Karla, Krupić Ajiša, Kitanović Miloje, Rebolj Ivan, Grović Ilija, Nikolajević Teodora, Apostolović Zoja, Petrović Jagoda, Ivanović Milivoj, Jaćimović Zarija, Andrić Cvetan, Tomažlić Albina, Ivošević Ivo, Goričan Marija Jurković Filip, Taljić Melča, Kostadinović Ananije, Damčević Stojan, Nikolić Serafim, Dimitrijević Sreta, Baloh Pavle, Marković Dimitrije, Mladenović Nikola, Verderber Justina, Panović Antonije, Čučuminović Ivan, Vignjević Zorka, Icević Mihajlo, Mojsić Vojislav, Fridrih Šubert, Birač Marija, Hasanbegović Ragib, Gavrilović Milorad, Kacarević Ilija, Polikarpov Ružica, Av-

gustin Jožefa, Pilitanović Vitomir, Todorović Radmilo, Karević Dimitrije, Ivović Stana, Bojanić Hristina, Jovanović Dostana, Vignjević Simo, Radosav Tomić, Nešić Poleksija, Đenić Jovanka, Nešić Milan, Dugonjić Mile, Petrović Darinka, Murtović Jovan, Janovljan Nikola, Krstić Sofronije, Marjanović Dušan, Marjanović Dragica, Đokomović Milutin, Radašinić Angelina, Milivojević Filip, Marković Čedomir, Adžajlić Sefda, Živanović Milutin, Vitas Anica, Vicelorević Natalija, Dimić-Božanić Aleksa, Laslo Tona, Mitrović Natalija, Mandić Ivanka, Tupalović-Runtević Marinka, Opština Postenjska, Vukmanović Marija, Jevtić Julijana, dr. Dankuc Aleksandar, Jelčić Staka, Petković Krsta, Babić Sojka, Lukić Radoje, Živanović Konstantina, Pantić Luka, Stojanović Nikola, Skamen Franc, Matašić Joso, Petrović Velimir i drugovi, Dobrinka Dimitrijević, Miodrag Stojanović, Milutin Lovrić, Dragomir Karajovanović, Đorđe Milošević.

Pretsednik Stevan Ćirić: Sve pročitane molbe i žalbe biće upućene Odboru za molbe i žalbe. Izvolite čuti razna akta.

Sekretar Dragomir Stojadinović (saopštava): Narodnoj skupštini uputili su razna akta i to: Odbor dobrovoljaca za Srez podgorički podnosi pretstavku o dodeljivanju zemlje svim dobrovoljcima; Trgovačko industrijska komora Zagreb podnosi pretstavku o potrebama našeg pomorstva; Uprava plemenskih komunikacija — Grahovo podnosi rezoluciju o odnosima plemena Grahovo i d. d. za eksploataciju drva iz Zagreba; Udruženje vinogradara — Vršac podnosi pretstavku o trošarini na vino i rakiju; Opština Promina, srez Knin podnosi pretstavku o razduženju zemljoradnika; Opštinsko veće opštine Križe, srez Kranj, podnose pretstavku da se ukine Invalidski zakon od 1929 godine i da se donese novi; Agrarna zajednica Grlice — Kačanik podnose rezoluciju kojom se moli obustava do rešenja iznetog pitanja naplata od članova zadruge; Opštinska uprava — Mihovaljan podnose pretstavku o izgradnji železničke pruge Golubac — Krapina; Trgovci, zanatlije i ugostitelji sa Uba podnose rezoluciju protivu Uredbe o skupnom porezu; Oblasni odbor Udruženja Jugoslovenskih nacionalnih železnica i brodara iz Ljubljane podnose pretstavku da se unesu u Finansijski zakon za 1938/39 godinu zakonske odredbe kojima bi se uklonile nejednakosti između državnih službenika i železničara; Udruženje nosilaca Karadordeve Zvezde iz Beograda zahvaljuje Narodnoj skupštini na jednodušnom donošenju Zakona o odlikovanim Karadordevom Zvezdom; Uprava Udruženja penzionera iz Zagreba podnose rezoluciju o povećanju penzijske prinadležnosti; Penzioneri Dravske Banovine Ljubljana podnose pretstavku o povišenju penzijske prinadležnosti; dr. Sava Putnik i drugovi mole da se njihov predmet — o uračunavanju godina službe provedenih u privatnoj profesiji uračuna u efektivne — stavi na dnevni red; Venčanska zemljoradnička mlinarska zadruga podnosi pretstavku kojom moli donošenje odluke kojom se zadruga oslobodava od nepravilno stavljenе kamate od strane Saveza srpskih zemljoradničkih zadruga.

Pretsednik Stevan Ćirić: Pročitana razna akta uzimaju se na znanje.

Pre prelaza na dnevni red, gospodo narodni poslanici, imam čast da odgovorim na kratka pitanja koja su mi uputili gospoda narodni poslanici.

Prvo pitanje uputio mi je narodni poslanik g. Vojislav Lazić i ono glasi ovako:

„Gospodine Predsedniče,

Na sednici skupštinskoj od 23 novembra t. g. sekretar je saopštio da je Kraljevska Vlada podnela Narodnoj skupštini na saglasnost Uredbu o osnivanju Znanstvene komore u Nišu od 20 septembra 1937 godine.

Posle ovog saopštenja Vi ste izjavili: za proučavanje ove Uredbe izabraće se naročiti odbor kad to Narodna skupština reši.

Ovom Vašom izjavom Vi ste, Gospodine Predsedniče, oduzeli dužnost i pravo Narodne skupštine iz § 53 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, jer ste joj onemogućili da uzme u pretres i proučavanje ovu Uredbu.

Prema duhu Ustava i Poslovnika skupštinskog ova Uredba za Narodnu skupštinu znači zakonski predlog, i sa njome imalo bi se postupiti kao i sa svakim zakonskim predlogom po odredbama iz § 53 skupštinskog Poslovnika, a to je: odmah na istoj skupštinskoj sednici izabrati naročiti odbor za njezino proučavanje ili na narednoj sednici.

Ovakvo kako ste Vi u ovom slučaju postupili Odbor se može izabrati za proučavanje ove Uredbe samo onda kad se taj izbor stavi na dnevni red, a njegov izbor može se staviti na dnevni red samo onda, kad to Kraljevska vlada bude predložila, a ona neće predložiti nikad i tako će ova Uredba biti zakon, a Narodnoj skupštini onemogućeno je da o njoj rešava i na taj način su izigrane odredbe iz stava 2 § 90 Finansijskog zakona, po kojima se Uredbe koje Vlada donosi moraju odmah podneti na saglasnost Narodnom predstavništvu.

Nije ovo prvi slučaj. Vi ste ovakav postupak, Gospodine Predsedniče, uveli u praksu i po toj praksi sve uredbe koje Vlada donese po ovlašćenju iz § 90 Finansijskog zakona nikad ne izlaze na pretres i rešenje pred Narodnu skupštinu. Njih jede prašina u skupštinskoj arhivi preko cele godine sve do donošenja Finansijskog zakona u koji se svrstavaju u vidu jednog spiska i nečujno i protivno Ustavu i skupštinskom Poslovniku dobijaju saglasnost Narodne skupštine.

Smatram da je ovaj Vaš postupak protivan duhu skupštinskog Poslovnika, i duhu parlamentarizma uopšte, pa stoga Vas pitam:

1) Zašto ste ovu nezakonitu praksu uveli?
2) Mislite li ovu praksu u buduće izostaviti i postupiti po Ustavu i Poslovniku skupštinskom?

Tražim usmeni odgovor na prvoj narednoj skupštinskoj sednici."

Gospodo narodni poslanici, u jednom istom pitanju g. Vojislav Lazić ima, ako ste opazili, i mnogo tačnosti i mnogo netačnosti. Na primer, kad pri kraju svoga kratkog pitanja tvrdi da ova praksa ne odgovara parlamentarnom duhu, to i ja potpisujem. Ali kad odmah, samo jedan red dalje, tvrdi da je to nezakonit postupak, to njegovo tvrđenje već ne može izdržati kritiku. Jer, gospodo, treba razlikovati dve stvari: predlog zakona i uredbu sa zakonskom snagom. To nije jedno isto. Jer da je to jedno isto, onda uopšte ne bi ni bile potrebne te uredbe sa zakonskom snagom, nego bi se sve što je potrebno rešavalo putem zakonskih predloga. I zaista ne odgovara parlamentarnom duhu taj način rešavanja u Narodnoj skupštini. Ali, gospodine Laziću, ja mislim, da ste Vi nešto prevideli: mi ne živimo u ono staro blaženo doba kad su se mogle na tenane, polako i svestrano ispitivati potrebe države i naroda, nego živimo u jednom vre-

menu, kad su potrebne vrlo brze odluke. I, gospodine Laziću, Vi koji ste uvek pažljivo pratili rad u Narodnoj skupštini, sigurno niste prenebregli da uočite da čak i one zapadne demokratije, koje se smatraju uzorom svih drugih demokratija, n.pr. engleska, francuska i američka, da čak i te demokratije daju svojim vladama ovlašćenje da putem uredbi rešavaju izvesna hitna pitanja, naročito pitanja privredne, finansijske i ekonomske prirode. I, gospodo, u koliko je g. Lazić protivnik tome, on ima prava da po svojoj savesti radi i da prilikom traženja Kraljevske Vlade da dobije ovlašćenje glasa protiv toga zahteva i da na taj način udovolji svojoj savesti. Ali kad jedanput Narodna skupština primi to ovlašćenje koje je Vlada tražila, kad joj je ono dato, onda za mene kao Pretsednika Narodne skupštine norma agendi ne može biti savest g. Lazića nego jedino pozitivna odluka Narodne skupštine. Ja se moram po njoj ravnati i prema tome ja te uredbe moram podnositi Narodnoj skupštini na saglasnost. A kako će Narodna skupština dati tu svoju saglasnost, to je stvar njene odluke. I tu opet moram upozoriti, pored jedne veoma oštroumne analize § 53 Zakona o poslovnom redu i na jednu netačnost. Tačno je naime video g. Lazić da bi na ovaj način kako mi praktikuemo izbor ovakvog odbora morao biti stavljen na dnevni red u saglasnosti sa Kraljevskom vladom, ali on istovremeno čini jednu omašku pa kaže da sam tu praksu ja zavleo. Ne, gospodine Laziću, ta je praksa zavedena od moga prethodnika na ovome mestu, i niko se protivu toga nije bunio. Ja time ne želim da bacim odgovornost na g. dr. Kumanudija, niti da je sa sebe skidam, jer i on i ja postupamo po intencijama Narodne skupštine. Narodna skupština je smatrala za najbolje da se saglasnost ovakvim uredbama daje putem Finansijskog zakona, i stoga ja na drugu tačku Vašega pitanja, gospodine Laziću, odgovaram: dokle god Narodna skupština, koja je za mene jedini merodavni faktor da u tome pitanju donosi odluke, bude saglasna s time da se te uredbe odobravaju Kraljevskoj Vladi putem amandmana u Finansijskom zakonu, ja mislim tu zakonitu praksu, koja počiva na saglasnosti Narodne skupštine, i dalje da vršim.

Ima reč g. Vojislav Lazić.

Vojislav Lazić: Gospodo narodni poslanici, ja sam ovo pitanje uputio pre dva meseca a g. Pretsednik našao je za potrebno da mi tek danas na to pitanje odgovori. Svakako zato što Skupština od podnošenja toga moga pitanja do danas nije radila. Pa iako mi je g. Pretsednik tako kasno odgovorio, kada je već skoro prošlo vreme tome pitanju, ja ću ipak da se osvrnem sa nekoliko reči na ovaj njegov odgovor i odmah ću da izjavim da njegovim odgovorom nisam zadovoljan.

Gospodo, ja to pitanje nisam uputio zato što bi me nešto naročito interesovala ta Uredba o zanatskoj komori u Nišu, nego zato što mene interesuje pitanje na koji se način donose te uredbe uopšte. Jer donošenjem tih uredbi sa zakonskom snagom negira se parlamentarizam u našoj zemlji. Zašto će nam onda, gospodo, to telo koje se zove Parlament, zašto će nam Narodna skupština, zašto će nam Senat, zašto će onda narod da se povlači na biralište da bira, i najzad zašto mi tu postojimo kad najedanput Kraljevska vlada sama, bez znanja Narodne skupštine, donosi uredbe i odmah ih proglašava zakonom?! (Čuje se: Tako i Englezi radel!) Pa onda je, gospodo, mnogo bolje i za narod bi bilo jasnije da se ovaj i ovakav parlamentarizam ukine, pa neka Kraljevska vlada

radi sama kako hoće. Jer, gospodo, donošenje uredbi sa zakonskom snagom u doba kada postoji Narodna skupština i kada postoji Senat, po našem Ustavu koji danas važi, ne može se ničim opravdati i to je nesumnjivo protivustavan rad. Onda je, gospodo, bolje, zavedite diktaturu, jer ovo je diktatura što vi radite: donosite uredbe i odmah ih proglašavate zakonom. To je diktatura! Ja ne mogu da razumem šta se drugo može nazvati diktaturom nego takav rad. A, gospodo, Vlada dr. Milana Stojadinovića prvi put kad se je pretstavila Narodnoj skupštini u svojoj deklaraciji kazala je da hoće da zavede normalan politički život u zemlji. A normalan politički život u zemlji bio bi vraćanje Narodnoj skupštini punih njenih prava, da ona donosi zakone a ne Kraljevska vlada. (Odobranje i pljeskanje na levici).

Gospodo, kaže g. Pretsednik da je Narodna skupština ovlasila Kraljevsku vladu da ona takve uredbe donosi. I zaista u Finansijskom zakonu unet je jedan paragraf koji je ovlasio Kraljevsku vladu za to. Ali, u isto vreme u tome paragrafu se kaže: „S tim da je Kraljevska vlada dužna odmah podneti te uredbe Narodnoj skupštini na saglasnost”.

Da li je ta reč „odmah”, posle godinu dana, ili posle jednog dana, ili posle dva dana, ili posle pet dana? Ja bih imao da postavim pitanje gospodinu Pretsedniku Kraljevske vlade, da nam on kaže kada izda kakvu naredbu, pa se u toj naredbi kaže da se izvrši odmah, kako on tu reč „odmah” razume..... (Smeh na levici)..., da li razume tu reč „odmah” za godinu dana, ili istog dan, ili sutra dan.

Kako se ovde radi, ona reč »odmah« je izigrana na taj način što se uredba faktično prikaže Narodnoj skupštini i pročita onda kada se čita zapisnik i razna saopštenja, ali se ne stavlja na dnevni red niti se iznosi pred Narodnu skupštinu, nego to »odmah« stoji godinu dana pa kada dođe na red rešavanje budžeta i donošenje Finansijskog zakona, te uredbe svrstaju se u Finansijskom zakonu na kraju u jednom paragrafu i kaže se: »Primaju se na znanje i odobrenje Uredbe Kraljevske vlade broj taj i taj, o tome i tome, i tako se svrsta oko 30—40 uredbi, koje apsolutno niko ni ne pročita i niko ne zna kako glase.

Prvo se je izigrala reč »odmah«, a posle toga očigledno je izigrano parlamentarno pravo ovog naroda, koji živi u ovoj državi. (Glasovi sa desnice: Francuska vlada je donela tako 400 uredbi!). Gospodo dobacuje se sa desnice da je Francuska vlada donela 400 uredbi po privrednim i socijalnim pitanjima. Jeste, ali ta Francuska vlada čim je donela jednu uredbu odmah je iznela pred Parlament i Parlament je rešavao o tim uredbama (Odobranje i pljeskanje na levici). A ova Vlada nije ih nikako iznela. Vi ste, gospodo, vrlo maleni, da se takmičite sa francuskim Parlamentom. Kamo sreće, da možete uporediti ovaj Parlament sa francuskim Parlamentom. Onda bi ova zemlja bila sretna, ali daleko ste vi od Parlamenta i Francuske i Engleske.

Gospodo, i sam Ustav je izigran ovim radom. Po Ustavu zakon može donositi samo narodno predstavništvo onim putem kako je to propisano, a propisano je kojim se putem ti zakonski predlozi podnose. Zakonske predloge podnosi Kraljevska vlada i narodni poslanici. Gospodo, šta tamo piše? Tamo je lepo predviđeno, da se zakonski predlog mora u Narodnoj skupštini saopštiti, da se mora izabrati naročiti odbor za proučavanje tog zakonskog predloga, da se mora odborski izveštaj razdeliti narodnim poslanicima, da se mora dva puta glasati o tome zakonskom predlogu, da se mora glasati i u načelu i u pojedino-

stima i onda konačno, dok se ove uredbe na ovaj način švercuju. Gospodo, to nije zakonodavstvo i ja se bunim protiv toga šverca u parlamentarizmu. Dajte nam parlamentarizam ili ga ukinite. (Živo odobravanje i pljeskanje na levici).

Pretsednik Stevan Ćirić: Gospodo narodni poslanici, ako hoćemo da se razumemo, onda možemo o ovome govoriti kad dođe na dnevni red Finansiski zakon i kada Kraljevska vlada bude ponovo tražila ovlašćenje, jer to je upravo glavna tema o kojoj g. Vojislav Lazić govori. Ali sada s ovoga mesta moram protestovati da, dokle Kraljevska vlada ta ovlašćenja od Narodne skupštine ima, da ona čini kakvo kriumčarenje. To ne stoji, gospodo. Kraljevska vlada saopštava sve uredbe odmah Narodnoj skupštini ne propuštajući rok, a na Narodnoj skupštini je da odluči na koji će način uzeti te zakonske uredbe na postupak. I, gospodo, do sada se u tome pogledu nije niko ni sa leve strane tužio niti ikada zahtevao da se koja od tih uredaba stavi odmah na dnevni red. Ali da je to g. Lazić ili ma koji član leve učinio, Narodna skupština bi imala prilike da odluči, hoće li da se uredbe stave na dnevni red kao obično ili putem amandmana u Finansiskom zakonu.

G. Tasa Dinić, narodni poslanik, uputio mi je ovo kratko pitanje:

„Gospodine Predsedniče,

Kad sam se posle cele godine i po dana, prinudno provedene u inostranstvu, vratio u domovinu, sa pravom sam očekivao od Narodne skupštine i Vas, Gospodine Predsedniče, ako ništa više, ono bar izjavu žaljenja povodom moga nedužnog stradanja.

Međutim, prošla su evo već više od tri meseca kako sam se vratio i ja ni takvo zadovoljenje nisam dobio.

Gospodine Predsedniče, u čitavom mom životu i radu, uvek mi je bilo mnogo stalo do toga, da moju čast i dostojanstvo održim iznad svega. Pa pošto sam, samim tim što mi je nametnuta veza sa bezumljem Arnautovića, u mom bitnom osećanju teško povređen, a dosada ostao bez nužne satisfakcije, ja se osećam pobuden, Gospodine Predsedniče, da Vas ovim putem umolim, da mi na prvoj narednoj sednici Plenuma Narodne skupštine, izvolite odgovoriti na sledeće kratko pitanje:

Da li ste spremni, Gospodine Predsedniče, u ime Vaše i Narodne skupštine, dati mi nužnu satisfakciju za moje nedužno stradanje.

I ovom prilikom, Gospodine Predsedniče, ja Vas molim, da izvolite primiti uverenje o mom osobitom poštovanju”.

Gospodo narodni poslanici, ja sam imao prilike više puta sa ovoga mesta da izjavim, kad Narodna skupština na zahtev Ministra pravde izda narodne poslanike sudu, onda time ne prejudicira samoj stvari. To ne znači nikako osudu za onu gospodu narodne poslanike, koje Narodna skupština bude izdala. Vi ste i danas videli da je g. Ministar pravde zatražio gotovo celu Narodnu skupštinu da se izda sudu. Mi smo učinili svoju dužnost i to uputili Imunitetnom odboru, a Imunitetni odbor ima da proceni da li je u interesu istrage, da li je u interesu istine da Narodna skupština doprinese dvojaku žrtvu. I žrtvu, kao Narodna skupština, da se za neko vreme eventualno mora da odrekne izvesnih vrednih saradnika, i žrtvu ličnu, one gospode narodnih poslanika, koji moraju da idu na sud da se brane. Ali, gospodo narodni poslanici, još jednom naglašujem da nikako ne mogu

da zamislim da se to izdavanje sudu može smatrati kao neka *capitis deminutio*, čak ni *capitis deminutio minima* za onoga narodnog poslanika koji je izdan sudu. Prema tome, gospodo, i slučaj g. Tase Dinića moramo ceniti sa ovoga načelnog stanovišta. On se vratio ovamo u Narodnu skupštinu. Tim samim, gospodo, što je on član Narodne skupštine, u kojoj su svi ravnopravni i gde nema nikakve razlike ni u pravu ni u dužnostima, ni u časti, to naročito naglašujem, između g. Dinića i druge gospode narodnih poslanika, smatram da je to pitanje rešeno. I, prema tome, tim samim što je on narodni poslanik, kao i svi drugi, smatram da je dobio punu satisfakciju i mislim da nije potrebno davati neku naročitu satisfakciju, jer to bi značilo sići sa onog načelnog stanovišta da Narodna skupština, kada se već mora da liši neke gospode narodnih poslanika, da se to čini samo u interesu istrage, nego da ih ipak delimice tim samim osuđuje. Međutim na takvo stanovište ne mogu da se stavim, i smatram da su sve te stvari ipso fakto likvidirane, kad se gospodin narodni poslanik vratio u Narodnu skupštinu.

Reč ima narodni poslanik g. Tanasije Dinić.

Tanasije Dinić: Gospodo narodni poslanici, posle punih 18 meseci prinudno provedenih u inostranstvu, blagodareći uvidavnosti Kraljevskog Namesništva, vraćena mi je mogućnost slobodnog života u Domovini.

I ja, vrativši se odmah zatim, mislio sam, da velikodušno predem preko sviju uvreda i poniženja, koja su mi bila naneta i sledejući rečima „pomenulo se ne povratilo se”, da se uzvisim nad svim i da produžim vernu službu Kralju i Otadžbini — za dobro naroda. Ali, gospodo, u toku mog kratkog bavljenja po povratku, video sam, nažalost, da još ima ljudi čak i među vama, koji ne mogu da se uzvise nad uticajima raznih intriga, i koji još sumnjaju u moju punu nevinost u odnosu na nedelo, koje se je odigralo 6 marta 1936 godine, pa sam se stoga osetio pobuden, da u interesu i mom i vašem, da u interesu istine i pravde, zamolim za reč i da se sa ovoga mesta ukratko osvrnem na onu žalosnu pojavu od 6 marta 1936 godine, kao i na moj odnos prema istoj.

Gospodo, o samom aktu, atentatu Arnautovićevom, saznao sam kada sam stigao u Čehoslovačku, ali jednovremeno sa tim saznao sam i to, da je taj akt odmah bio vezan i za mene. Novinarski izveštaji u koliko su mi bili došli do ruku, glasili su: da je uoči atentata bila neka večera, da sam navodno na toj večeri izvesno vreme bio i ja, iako uopšte ni jednog momenta nisam bio, a potom, „da sam pobeo u inostranstvo, i da sam odneo neku arhivu...” (iako sam otputovao sa redovnim pasošem, a sobom poneo samo ono, što mi je posluga spakovala bila u koferu, — a što su vlasti odmah mogle da utvrde.)

Moram priznati da su me te vesti prenerazile. I u koliko sam iz dubine duše, sa gnušanjem osudio jedan takav akt bezumlja Arnautovićevog, još veće gnušanje osećao sam prema aktu da se i ja za jedno takvo nedelo vezujem. Protestovao sam bio depešom, pismima, preko Gospodina Predsednika Narodne skupštine, ukazivao na sav greh koji se čini prema meni, ali sve je bilo uzalud, — novinarske vesti su ubrzo bile ozvaničene, t.j., pored ostalih na zahtev policije i mene je Skupština lišila bila imuniteta i odobrila vodenje istrage i protiv mene.

Šta je bilo sa istragom, ne znam, samo sam iz novina docnije video da je bio prekinut krivični postupak protiv mene, no „dok se ne pribavim i prive-

dem sudu", a protiv ostalih podignuta optužnica, zato što su stvarali psihozu potstrekavanja na delo, koje je Arnautović izvršio.

Pri tome u optužnici, iako je bio prekinut krivični postupak protiv mene, pomenuto je i moje ime i to kao jednog, koji bi trebao da bude bez malo najglavniji.

Ja ne znam na osnovu kojih i kakvih podataka je državni tužilac stekao bio uverenje kao da sam i ja igrao ulogu nekog podstrekača, ali ja, sa rukom na srcu, najsvesnije ispitujući sebe, nailazio sam samo na gnušanje do dna duše uvredenoga zbog takvih postupaka prema meni.

Jer, ako se bezumlje Arnautovića vezuje za neku psihozu i ako je ista i glavni elemenat i moga proganjanja bio, ceo put razmišljanja o toj psihozi navodi na sledeće momente:

Na psihozu koja je vladala tokom skupštinskih sednica pre događaja;

Na psihozu koja je vladala tokom skupštinske sednice na sam dan događaja, i

Na psihozu, koja je eventualno rečima ili delom stvarana van sednica — uoči događaja i ranije.

Neću da ulazim u detalje, jer verujem da se ni jedna strana ne može ponositi sa onim što je bilo, ali moram u kratko da provedem sebe kroz sve te momente psihoze. Naime: Što se tiče prvoga momenta — tj. psihoze koja je vladala tokom skupštinskih sednica do apstinencije — tj. ako bi se momenat opstrukcije uopšte mogao uzeti kao jedan od momenta koji je išao u prilog stvaranja atentatorske psihoze, — za taj momenat ja se ne mogu osetiti ni najmanje kriv, jer nikakvog udela nisam imao niti na događaje koji su izazvali opstrukciju, niti na odluku za istu, jer sam u vremenu donošenja te odluke bio van zemlje, a za vreme same opstrukcije, u koliko sam i ja uzimao udela, dozvolićete, nikada nisam ispoljavao neku ekstremnost.

Što se tiče pak momenta psihoze, koja je vladala na sam dan događaja, prirodno je da se ja uopšte ne mogu dovoditi u vezu sa tim momentom, jer nisam bio prisutan. Bio sam van zemlje.

Ne mogu se dovoditi u vezu ni sa psihozom, uoči događaja, za vreme drugarske večere i izmenjivanja kafana u toku noći pre samog događaja, jer svemu tome nisam prisustvovao — bio sam na putu.

A ako bi moglo biti reči o nekoj psihozi koja je eventualno tokom vremena ranije stvarana, verujem da će se o meni bar približna slika dobiti, ako se objektivno proprati ceo moj stav — a on je bio ovakav:

Pre svega, ja nikada nisam bio neki partijsko-politički čovek, pa i pri kandidaciji za narodnog poslanika ja se nisam kandidovao sa nekim partijsko-političkim pretenzijama, već jedino rukovoden najčistijim patriotskim pobudama da posle teškog gubitka koji je zadesio bio zemlju stavim sve životne sile u interesu Dinastije i Otadžbine i da pripomognem sređivanju prilika u Južnoj Srbiji prema kojoj sam još od svoga detinjstva osećao naročitu naklonost.

To i jedino to bio mi je cilj kada sam se kandidovao za narodnog poslanika. Dakle, lično nikakve partijsko-političke pretenzije nisam imao, pa sledstveno lično ni protiv koga partijsko-politički nisam bio.

Otuda, gospodo, u toku onih burnih skupštinskih sednica, oni koji su me posmatrali mogli su da vide samo to, da nikada nikoga svojim stavom nisam

izazivao ni dražio, nego naprotiv, uvek kada bi došlo do nekih sukoba između poslanika ja sam samo umirivao i razvaidivao.

Ali, ne samo to, gospodo.

U čitavome mome radu, intencije najvišeg faktora za mene su uvek bile najveća svetinja. To je moje vaspitanje, to je moja vera, koja potiče iz nepokolebljivog ubeđenja da je naša narodna Dinastija najveća garancija za pravilan razvoj države u korist naroda.

Pri takvom mom osećanju i ubeđenju, gospodo, budući uvek iznad svakog ličnog momenta, a videći da iz opozicije malo što mogu učiniti u prilog cilja kojim sam se rukovodio pri kandidaciji za narodnog poslanika, pogotovo što narod Južne Srbije vlast identifikuje sa državom, ja sam tokom vremena počeo bio sve više da osećam pobude za približenje i saradnju Vladi.

I na više od mesec dana, gospodo, pre onog Arnautovićevo akta, kada je Pretsednik g. dr. Stojadinović preživljavao najtežu parlamentarnu situaciju, kada je budžet bio odbačen u Finansijskom odboru, ja sam bio tada razgovarao sa ličnostima za koje sam znao da su blizu g. dr. Stojadinoviću i davao sugestije o potrebi da se nekako dode do kontakta za saradnju između Pretsednika g. dr. Stojadinovića i g. Jevtića, tadašnjeg Pretsednika Kluba kome sam ja pripadao.

Ova činjenica, gospodo, pored drugih koje se uzdržavam da pominjem, najbolje govori kako sam ja mislio i osećao i iz nje se najbolje može zaključiti, koliko sam ja daleko bio i od svake pomisli za neko nasilno uklanjanje Pretsednika g. dr. Stojadinovića.

Naprotiv, onda kad mu je bilo najteže ja sam eto sugerirao potrebe za saradnju sa njim. Može li pri svemu izloženome, gospodo, ma i za momenat da padne teret na mene, da sam ja bio neki koji je mislio na neko nasilno uklanjanje Pretsednika g. dr. Stojadinovića ili na stvaranje neke psihoze potstrekivanja i draženja.

Ja, koji sam tako reći, nečujan ostao i u klubu, i u plenumu; ja, koji sam razvaidivao i zavadene mirio; ja, koji sam najviše nastojao i najsretniji bio kada je bila doneta odluka za apstinenciju; ja, koji sam, kao što napred izložena činjenica govori, baš u najtežim momentima za Pretsednika g. dr. Stojadinovića ispoljio ono što sam u stvari mislio, da se dode u kontakt za saradnju sa Pretsednikom g. dr. Stojadinovićem. Pri izloženome što je jedino istina, gospodo, hoću ovom prilikom da vam obratim pažnju i na moj stav koji sam zauzeo bio za sve vreme moga prinudnoga bavljenja u inostranstvu.

Pa, gospodo, da sam ja bio onakav kako ste pod uticajem raznih intriga mislili o meni, da sam ja i za momenat bio rukovoden nekim konspirativnim tendencijama protivu Pretsednika g. dr. Stojadinovića, pa meni ništa ne bi smetalo, i uveravam vas, umeo bih da tu konspirativnu akciju povedem i iz inostranstva.

Medutim, gospodo, u mesto svega toga iako uvreden i ponižen, nevino progнан i pod teretom sramne optužbe lišen čak mogućnosti da legalnim putem dodem do sopstvenih sredstava za častan opstanak i održanje časnoga opstanka, i pored svega toga ja ne samo da nisam ni pomišljao na održanje neke konspiracije, nego ni jednoga momenta nelojalan nisam bio.

Pa zar i to nije najbolji dokaz koliko sam ja nevin napadnut i teško uvreden.

A posle svega toga, gospodo, ja verujem da i sam Pretsednik g. dr. Stojadinović i Pretsednik Narodne skupštine g. Čirić i svi vi ne bi mogli da izrazite i sumnju u to da sam ja mogao da imam neke veze sa bezumljem koje se u Skupštini odigralo i sa stvaranjem neke psihoze za tako što.

No možda će se i pri svemu izloženome ipak neko naći i reći: Pa kako to da se desi da baš u oči onog Arnautovićeovog ludila otputujem u inostranstvo.

Pitanje koje se zaista nameće. Ali, gospodo, kad se objektivno uzme u obzir ceo moj stav, a naročito ona činjenica o mojim pobudama za saradnju sa Vladom kao i moj stav u izgnanstvu, ja smatram da prestaje svaka osnova za dovođenje u sumnju moga puta.

Ja sam otišao bio u Čehoslovačku svojim ličnim poslom i radi lečenja još ranije 19 januara 1936 godine. No kako je Skupština otpočela bila rad ja sam se na poziv odmah vratio 24 istog meseca dakle provevši svega tri dana u Pragu. Docije kada je bila doneta odluka o apstinenciji, kada nismo išli na sednice, ja sam mislio da to vreme iskoristim i otputovao sam ponova.

Slučaj i jedino slučaj je hteo da to bude baš 5 mart, dakle u oči dana kada je se ono bezumnje odigralo u Skupštini. I kada sam sutra dan po dolasku u Čehoslovačku čuo za onaj sramni Arnautovićeov akt, a pri tome da se isti vezuje i za mene, pri najčistijoj savesti znajući svoju apsolutnu nevinost, taj slučaj moga puta mogao sam jedino da objasnim kao akt neke više sile, koja me je u poslednjem momentu spasla opasnosti. To je upravo ono što me je tokom sviju peripetija i ratnih i poratnih spasavalo, a to je slučaj, neka viša sila, koja me eto i u tome momentu nije napustila.

Pojavljuje se još pitanje, pred kojim sam i sam stajao: pa zašto se odmah nisam vratio u zemlju?

Na stranu poruke prijatelja iz Beograda koje su glasile da ne dolazim i t. d., ali, razmišljajući: da se vratim pa ni kriv ni dužan da sedim u zatvoru, teško mi je bilo da se na to odlučim.

Ja sam se upravo našao bio, kao oni mnogi koji su samo srećom preživeli rat, pa posle rata našavši se u bedi, žale što nisu poginuli — ali se ipak ne ubijaju, ostaju, žive nadajući se u bolju budućnost.

Tako i ja. Bog me je sačuvala da ne budem u zatvoru, ali sam se našao bio u još većoj bedi — bez Otadžbine, pod teretom sramne optužbe i t. d. žalio sam što se nisam našao u zemlji, ali eto ipak sam ostao makar i u takvoj bedi, sa nadom, da će se ipak nadležni uveriti u svu svoju nevinost i pokajati greh koji je prema meni učinjen.

Mislio sam i o tome: Da se za vreme procesa i docije vratim ili da dokažem svoju nevinost. Ali, da sam došao bio za vreme procesa, kako mi je bar moj advokat saopštio, imao bih prethodno da se stavim u istražni zatvor pošto je bio prekinut krivični postupak protivu mene i istraga nije bila završena. A razmišljajući o tome, da se vratim posle procesa, morao sam da nađem na još negativniji odgovor. Jer, na stranu sama pomisao na to, da ja, koji celog života ništa drugo nisam znao već samo za žrtve za državu, da ja doživim to da budem pod Sudom za zaštitu države! Neću da ulazim ni u to, da li je i pored pozitivnih odredaba Ustava i Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, koji izrično predviđaju da narodnim poslanicima sude redovni

sudovi, da li je i pored toga, ipak bio nadležan Državni sud za zaštitu države da istražuje i sudi o pitanju o kome je reč — nisam pravnik, u to neću da ulazim, ali jedna stvar koja je presudna bila za moju odluku da ne dolazim, to je, što sam ja bio optužen, iako je protivu mene bio prekinut krivični postupak. Naime, kao što sam napred izložio i kao što znate, kad je istražni materijal bio predan Državnom tužiocu, on je obustavio bio krivični postupak protiv mene »dok se ne pribavim i privedem sudu«. Da, ali to ništa nije smetalo državnom tužiocu, iako je protivu mene bio prekinut krivični postupak i istražna radnja ostala nezavršena, da u optužnici, koju je podigao protivu svih ostalih, pomene i moje ime, pa ne samo to, nego da me podvuče kao nekog koji je bez malo najglavniji.

Pri toj činjenici, pri toj prejudiciranoj optužbi, ja nisam imao nikakve garancije, da nije postojala već i prejudicirana presuda. Ne mislim sa ovim da ispoljavam neko nepoverenje prema sudu, ali su nekako sve okolnosti tako bile postavljene. Jer kad se je mogao bez ikakvih stvarnih oznaka da se otvara postupak protiv mene, kada je se moglo u optužnici, iako je bio prekinut postupak protiv mene, da se ipak optužujem, a pri okolnosti: da sam ja u optužnici označen bio kao i neki najglavniji, kakve sam garancije pri svemu tome ja mogao da imam da će se pretpostaviti moja nevinost principu čuvanja autoriteta suda?

Eto, zbog toga i pored sve moje nevinosti, ja nisam mogao da se odlučim na dolazak da dokazujem istu, jer zbog naopakog mišljenja o meni, nekako je se tako bilo postavilo, da je pred principom čuvanja autoriteta suda, dokaz moje nevinosti teško mogao da igra neku ulogu.

Svemu napred izloženom, dodao bih samo još sledeće: Nikada ja, gospodo, nisam bežao od odgovornosti za svoje postupke i molim da mi se veruje, da sam osećao ma i najmanju krivicu, uveravam vas, ne bih ni momenat razmišljao — spreman bih bio da mirno podnesem sve konsekvence.

Pa ne samo to, gospodo, iako potpuno nevin, spreman bih bio da se potpuno žrtvujem, da sam osećao da bi država ili ma ko u korist države, od toga imao neke koristi. Ali, gospodo, kad to ne stoji, a verujem da ste i sami u to ubedeni, da li je trebalo, posle svega što je istina, sa mojim nevinim stradanjem ići i dalje i tužiti ne u korist države već onih koji sve zasnivaju na paklenoj igri „Što gore to bolje“.

Jeste, gospodo, što gore to bolje. A vi ste na žalost u mome slučaju prenebregli taj momenat. Prenebregli ste da u ovoj državi postoji dobar procenat ljudi koji ništa drugo ne žele nego da u državi bude što gore, da bi iz toga oni vukli koristi.

Ja sam ubeden, da mnogi i mnogi iz reda onih koji baziraju na tome principu i koji su zažalili što g. dr. Stojadinović nije i poginuo, da su bez-malo gotovo isti, kada su čuli za hapšenje posle onog Arnautovićeovog ludila molili Boga da se što više pohapsi i što više njih osudi, da se stvori što više očajnika, koji će iz očajanja biti u stanju sve da počine. Pretpostavljam i to da su se mnogi i mnogi obradovali, kada su čuli da sam se ja našao van zemlje, ali ne samo oni koji su mi iskreni prijatelji i koji su se iskreno tome obradovali — već i oni, kojima je stalo samo do toga da bude „Što gore...“ i koji su računali, da ću ja uvredeni u najbitnijim osećajima reagirati svima sretstvima, a to je ono što bi njima najviše u prilog išlo.

I, gospodo, da sam se ja ugledao na vas, pa da opravdano, na greh koji je učinjen prema meni, podem i ja putem greha, zloradost onih napred pomenutih sa linije „Što gore to bolje“, teško da bi se izbegla. A verujte, gospodo, za mene je teže bilo ne poći tim putem.

Teško je bilo, gospodo, i nikome ne želim takvu situaciju da pred teškim iskušenjima i raznim uticajima traži utehe u rečima: Oprosti im, Gospode, jer ne znaju šta rade”.

Nije lako bilo, gospodo, izbeći uticaje uvredenog častoljublja i instikta samoodržanja, koji su pored ostaloga navodili i na misli: Najpatriotskije osećati, mišliti i raditi, ceo život nesebično posvetiti interesima Kralja i Otadžbine, pa nevin i potpuno nedužan doživeti situaciju: biti bezobzirno uvređen i ponižen, biti lišen onoga što pretstavlja bitnost osećanja, biti lišen slobodnog života u zemlji za koju sam dao sve što se tražilo i za koju sam uvek bio spreman i sve dati itd. pri tim mislima koje su me u toku cele godine i po dana ne jednom mučile i u istini je često nastupao bio momenat kada je mozak bio slab da primi odgovornost za postupke.

Ali ipak Bogu hvala što mi je dao snage, nisam otišao putem greha. Održao sam se i nisam dao nikakvog osnova nikome iz reda onih koji eksploatišu svačije očajanje za svoje lične račune ili za rušenje države.

Posle svega što sam izložio, gospodo narodni poslanici, ja mislim da imate jasnu pretstavu o tome koliko sam ja nedužan stradao, i koliko ste se vi ogrešili o mene.

Pa stoga, verujući da shvatate od kolikog je značaja i u odnosu na vaš greh akt o aboliciji postupka protiv mene, ja mislim, da ćete i sami osetiti pobude da se ovom prilikom i vi pridružite izrazu moje najiskrenije zahvalnosti Nj. V. Knezu Namesniku Pavlu i Kraljevskim Namesnicima. (Burni uzvici: Živelil!)

Pretsednik Stevan Ćirić: Prelazimo, gospodo, na dnevni red. Na dnevnom je redu izbor Odbora za proučavanje zakonskog predloga o izmenama i dopunama Zakona o građenju i proširenju zdravstvenih ustanova od 16 marta 1931 godine.

Podneta je, gospodo, samo jedna lista i po § 18 Zakona o poslovnom redu onda se bira odbor akklamacijom. Molim g. sekretara da pročita tu jedinu listu.

Sekretar Dragomir Stojadinović (čita): Kandidatska lista za izbor Odbora za proučavanje zakonskog predloga o izmenama i dopunama Zakona o građenju i proširenju zdravstvenih ustanova od 16 marta 1931 godine.

Članovi: Kaluderčić D-r Branko, Zuber Nikola, Bošković Mihailo, Kapetanović Ismet-beg Gavran, Brujić S. Jovan, Kosović Petar, Kuzeljević Sreten, Mikić Sava, Milošević Radivoje, Riđanović D-r Muhamed, Sladojević Čedomir, Vukanović D-r Srpko, Turk Rajko, Popović D-r Živojin, Horvat Franjo, Lazić Vojislav, Preka Nikola, Ercegovac Bogdan, Jevremović D-r Dragoljub, Hafizadić D-r Sulejman, Kostić Vasilj.

Zamenici: Božinović Ljubomir, Gajić Radomir, Dimić Radosav, Đurić Borivoje, Kadić Alija, Klar D-r Franc, Pelivanović Malić, Popović Aćim, Stojadinović Mihailo, Čapljić Ragib, Tešić Maksim, Isaković Milivoje, Kraljević D-r Dragan, Mulalić Mustafa, Nanić Radivoje, Jovičić Radoje, Pinterović D-r Milo-

van, Sokić Momčilo, Tišma Vladimir, Jovanović Ljubomir, Jevtić Đorđe.

Pretsednik Stevan Ćirić: Prima li Narodna skupština predloženu listu? (Prima!) Objavljujem da je Narodna skupština predloženu listu primila.

Prelazimo na drugu tačku dnevnoga reda: Pretres izveštaja Odbora za proučavanje međunarodnih ugovora i sporazuma o predlogu zakona o Ugovoru o trgovini i plovidbi između Jugoslavije i Švedske sa Završnim protokolom, i o Protokolu o reglamentaciji trgovačkih razmena između Jugoslavije i Švedske, potpisanom u Stokholmu 14 maja 1937 godine.

Ima reč izvestilac narodni poslanik g. Žarko Tomašević.

Žarko Tomašević: Gospodo narodni poslanici, trgovinski odnosi Jugoslavije sa Švedskom razvijali su se na bazi sporazuma, koji je još Kraljevina Srbija sklopila sa tom zemljom, u Berlinu 1907 godine. U stvari to je bila samo kratka deklaracija o primeni klauzule najvećeg povlašćenja kod međusobne trgovinske razmene. Jasno je, da ovakav nepotpun sporazum nije odgovarao današnjim prilikama i da se je osećala potreba da se pristupi stvaranju modernije baze trgovinske razmene. U tu svrhu jedna jugoslovenska delegacija posetila je meseca maja prošle godine Švedsku. Zadatak delegacije bio je da sa Švedskom sklopi aranžmane koji bi dopuštali:

1) Povećanje našeg izvoza u cilju otklanjanja pasive;

2) Prilagodjenje obostranog prometa našoj kontroli uvoza, što znači obezbeđenje ravnoteže u uvozu i izvozu;

3) Regulisanje platnog prometa na bazi slobodnog deviznog plaćanja;

4) Obezbeđenje naše aktive tamo gde postoje posebni finansijski interesi, to će reći transfer.

Rezultati jugoslovensko-švedskih pregovora bili su izraz jednog ugovora o trgovini i plovidbi i jedan zaseban protokol o reglamentaciji trgovinskih razmena između Jugoslavije i Švedske. Ugovor o trgovini i plovidbi raden je na bazi švedskog projekta i taj predlog, uz neke izmene, prihvaćen je kao definitivni tekst ugovora. Bazira se na principu najvećeg povlašćenja i u glavnom je raden prema klasičnom tipu trgovinskih ugovora.

Protokol o reglamentaciji trgovinske razmene postavio je regulisanje na bazi ravnoteže, koja će se regulisati našim sistemom uvozne kontrole. Stvarno, u cilju obezbeđenja transfera finansijskih potraživanja švedskih društava u Jugoslaviji, poznata nam je relacija od dva prema jedan u korist našega izvoza. Aktiva koju na taj način dobijamo u trgovinskom bilansu služiće za naknadu pasive u platnom bilansu, koja nastaje od transfera. Osim toga ovaj protokol predviđa i transfer švedskih potraživanja prodajom turističkih čekova na dinare švedskim turistima.

Kako je ovaj protokol raden na bazi dosadašnjeg iskustva rada dvaju švedskih društava koja imaju potraživanja kod nas, ovim ugovorom i protokolom obezbeđeno nam je povećanje volumena našeg izvoza u Švedsku, a švedskim društvima omogućen transfer njihovih potraživanja u Jugoslaviji.

Kao izvestilac odbora za proučavanje međunarodnih ugovora i sporazuma čast mi je predložiti Narodnoj skupštini da ovaj ugovor o trgovini i plovidbi sa priloženim protokolima primi i izglasa, kao što je i predložen,

Izveštaj Odbora o ovom Ugovoru glasi:

„NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o Međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje Predlog zakona o Ugovoru o trgovini i o plovidbi između Jugoslavije i Švedske, sa Završnim protokolom, i o Protokolu o reglementaciji trgovačkih razmena između Jugoslavije i Švedske, potpisanim u Stokholmu 14 maja 1937 godine, pa je na svojoj VII sednici, održanoj 22 novembra 1937 godine završio povereni mu posao, usvojivši aklamacijom tekstuelno zakonski predlog u načelu i po jedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini, da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio g. Žarka Tomaševića, Pretsednika odbora.

22 novembra 1937 godine
Beograd

Pretsednik

Odbora za proučavanje zakonskih predloga
o Međunarodnim ugovorima i sporazumima,

Žarko D. Tomašević, s. r.

Sekretar,

Dr. Branko Miljuš, s. r.

Članovi:

**Dr. Ljutica Dimitrijević, s. r.; Ivan Janžeković, s. r.;
dr. Fran Šemrov, s. r.; Rudolf Pevec, s. r.; dr. Đorđe
Marković, s. r.; Stevan Simić, s. r.; dr. Anton Novačan,
s. r.; dr. Mirko Došen, s. r.”**

Pretsednik Stevan Ćirić: Ima reč narodni poslanik
g. Vojislav Lazić.

Vojislav Lazić: Gospodo nadordni poslanici, mi ne možemo iz opozicije, odnosno u koliko se tiče mene i mojih najbližih drugova koji pripadaju opoziciji, — ne možemo glasati za ovaj zakonski predlog, ne možemo glasati iz razloga što mi ne verujemo uopšte u dobro vođenje državnih poslova, koje vodi ova Kraljevska vlada, a naročito, gospodo, ne možemo da verujemo u vođenje njenih spoljnih poslova. Mi smo, gospodo, imali prilike sada da vidimo našeg Pretsednika i Ministra spoljnih poslova u Nemačkoj. Njegov put i njegov rad tamo u Njemačkoj, nas, gospodo, ne može zadovoljiti.

Ja ne znam da li je g. dr. Stojadinović izvesne čine tamo činio u ime sviju nas, u ime cele države, ili je to samo činio u svoje ime. On ima takvih postupaka, koje je tamo činio, za koje apsolutno mi ne bi mogli da primimo odgovornost.

Ja baš hoću da navedem jednu stvar, koja mi je jako pala u oči, a mislim...

Pretsednik Stevan Ćirić: Gospodine poslaniče, o tome ćete imati prilike da govorite kada bude na dnevnom redu budžet Ministarstva inostranih poslova, a sada Vas molim da se držite ove konvencije.

Vojislav Lazić (nastavlja): Sve konvencije i ugovori spadaju u domen spoljne politike i, prema tome, gospodo, moguće je da bude prilikom sklapanja tih ugovora govora o spoljnoj politici i ja mislim da to nije protivno poslovniku. Ali, gospodo, kada Gospodin Pretsednik kaže da ćemo imati prilike da se tim pitanjem puta u Njemačku opširnije bavimo

prilikom budžetske debate, ja mogu da predem momentano, za jedan čas, preko ovoga što sam hteo da kažem jer ću o tome onda biti faktično opširniji nego sada. Ali da ništa drugo nema u njegovom radu u spoljnoj politici, nego ovo držanje i postupak u Njemačkoj, prilikom ove posete, možemo potpuno da opravdamo što ne možemo verovati u njegovu spoljnu politiku i ne možemo verovati u rad njegove Vlade, pa ni u zaključenje ovog međunarodnog ugovora.

Pretsednik Stevan Ćirić: Pošto je lista govornika iscrpljena prelazimo na poimenično glasanje u načelu.

Molim sekretara g. Dragomira Stojadinovića da izvoli izvršiti prozivku.

Sekretar Dragomir Stojadinović proziva narodne poslanike, i oni su glasali ovako:

Glasali su »za«: Antić D. Borivoje, Antonijević Dušan, Arežina Miljkan, Badžak Lj. Milan, Benko Josip, Bećirović Voca Šerif, Beširović R. Dimitrije, Blažić Milan, Bogavac P. Petar, Božinović D. Ljubomir, Bošković Mihailo, Brenčić Mihael, Brujić S. Jovan, Vasić Tihomir, Veble dr. Andrej, Veličković B. Miladin, Veselinović dr. Milorad, Vrbić Velimir, Vujasinović dr. Vuk, Vučetić Radisav, Gavrilović V. Nikola, Gavrilović Oto, Gajšek Karlo, Glavinić dr. Milan, Grba dr. Milovan, Davinić Brana, Damić dr. Dragan, Dimitrijević Živojin, Dimitrijević dr. Ljutica, Dimić M. Radosav, Dinić Đ. Tanasije, Đikić Alojzije, Đokić Ljubomir, Živadinović P. Borisav, Živković T. Radosav, Zdravković Milenko, Zejnel-beg Ibrahim Stracimir, Zuber Nikola, Iveković dr. Bogdan, Ibrahimpašić Abdulah, Janković Desimir, Janković A. Stevan, Jeličić St. Cvetko, Jovanović M. Nikola, Joksimović Zarije, Kazimirović P. Vladimir, Kalamatijević R. Mihailo, Kaluderčić dr. Branko, Kapetanović Ismet-beg Gavran, Kačanski Stevan, Kašanin Joco, Kašper dr. Mihael, Knežević Bogoljub, Kosović R. Petar, Kostić Vasilj, Koce dr. Jure, Kraft dr. Stevan, Krstić V. Mihajlo, Kuzeljević Sreten, Kursulić J. Velimir, Lazarević Milan, Lukarević T. Mihailo, Lješević K. Mihailo, Marjanec Simo, Markić Franjo, Marković dr. Đorđe, Mahnik Artur, Mijić Đ. Milan, Mikašinić D. Đuro, Mikić J. Savo, Milanović Života, Miletić dr. Vjekoslav, Milijanović Velimir, Milošević R. Dušan, Milošević St. Dušan, Milošević Radivoje, Miljuš dr. Branko, Mirković S. Dimitrije, Miškulin dr. Mile, Nedeljković P. Uroš, Nikitović M. dr. Časlav, Nikolić dr. Branko, Nikolić Slavko, Nićiforović Spasa, Pantić Ljubomir, Pejin Ž. Gojko, Pelivanović Malić, Perović Dušan, Perović R. Miljan, Plesković Rudolf, Povrenović K. Matija, Pozderac Nurija, Popović S. Ćim, Popović Živko, Popović M. Novica, Radenković Stojan, Rajaković M. Miloje, Rašković dr. Miloš, Ridanović dr. Muhamed, Rogić dr. Josip, Ružičić V. Marko, Savić Obren, Santo dr. Gavro, Simić Ctevan, Sladojević P. Čedomir, Stanković Svetozar, Stanković Sv. Svetolik, Stojadinović M. Dragomir, Stojadinović Mihailo, Stojisavljević Petar, Subotić Dušan, Tasić S. Svetozar, Todorović A. Branislav, Tomašević D. Žarko, Tomić Branko, Tomić Jevrem, Tonić R. Todor, Ćerimagić Sadik, Ćirić Stevan (pretsedava), Hadži-Ristić Spira, Crljić J. Lazar, Cujan Ćiro, Čapljić Ragib, Čvrkić R. Vojko, Čejović Đuro, Čolaković Krsta, Šakić Ivan, Šemrov dr. Fran, Širola Brnas Anton, Šušić I. Živko.

Glasali su »protiv«: Avramović Luka, Zdravković M. Jovan, Zečević Sekula, Jevremović dr. Dragoljub, Lazić Vojislav.

Otsutni: Aleksić Kosta, Andonović Sima, Aranđelović Jovan, Aćimović Ž. Velimir, Aćimović dr. Jordan, Auer dr. Ljudevit, Banić Milan, Baričević dr. Janko, Belinić Vinko, Božić Bl. Jakša, Božić A. Milan, Borisavljević Strahinja, Bubić S. dr. Stevan, Budimir D. Simo, Butorka S. dr. Aleksandar, Vodstrečil Hinko, Vujić V. Dimitrije, Vukanović dr. Srpko, Vučićević Milan, Gajić Pavle, Gajić V. Radomir, Galogaža Petar, Gaćinović J. Vojislav, Georgijević M. Joca, Glišić Milenko, Golubović Lj. Milan, Gornjak Vinko, Grdić V. Risto, Danilović J. Živko, Dačić M. Aleksandar, Dimitrijević Kosta, Dimitrijević Mita, Dimitrijević Stojadin, Doberšek Karel, Dobrosavljević D. Branko, Došen dr. Vojislav, Došen dr. Mirko, Durgutović I. Mustafa, Đorđević V. Vojislav, Đurić M. Borivoje, Đurović Danilo, Đurović Mihailo, Ercegovac N. Bogdan, Živković M. Todor, Zagorac Jovo, Zaharić I. Čedomir, Zeljković N. Boško, Zupančić Fran, Ivanović J. Dragoljub, Ivančević Dušan, Ilić dr. Veljko, Isaković Đ. Milivoje, Janžeković Ivan, Janković dr. Dragutin, Jančić dr. Ivan, Janjić dr. Vojislav, Jevtić D. Bogoljub, Jevtić Đorđe, Jevtić Životije, Jovanović dr. Vasilije, Jovanović dr. Đorđe, Jovanović Jovan, Jovanović Ljubomir, Jovičić M. Radoje, Jojić Velimir, Joksimović Ugrin, Kabalin Nikola, Kajić A. Mijo, Kadić Alija, Kalember dr. Branko, Kersnik Anton, Klar dr. Franc, Kovač Lj. Ante, Kožul dr. Marko, Kojić dr. Dragutin, Koman Albin, Komnenović Mirko, Kosić M. dr. Mirko, Kostrenčić Luka, Kraljević dr. Dragan, Krstić Simo, Krstić St. Stojan, Kulenović dr. Džafer-beg, Kulišić dr. Šime, Kumanudi dr. Kosta, Kunjašić Joakim, Kurulić J. Milan, Kurtović Vojko, Kurtović Šukrija, Lazarević M. Aleksandar, Lazarević M. Milovan, Lazarević Nikon, Lenarčić Stanko, Lovrenčić dr. Ivan, Lukačić Avguštin, Makar Dako, Marković dr. Milenko, Marcikić T. Miloje, Mastrović F. Ante, Matica Pavao, Mijović dr. Aleksandar, Mijušković Luka, Miletić Dane, Mihailović Todor, Mihailović P. Ilija, Mohorić Ivan, Mravlje Milan, Mulalić A. Mustafa, Muratbašić Osman, Nanović Radivoje, Nenadić Vojislav, Nenadović B. Jovan, Nikolić J. Živko, Nikolić Đ. Milovan, Nikolić M. Radivoje, Novačan dr. Anton, Novaković dr. Niko, Novaković Stjepan, Patrno-gić Hadži-Ljuba, Paunović Branko, Paštrović Manfred, Pevec Rudolf, Pejkić A. Čedomir, Perić Đ. Milivoje, Petković Z. Đorđe, Petković V. Milan, Petković V. Rastko, Petrović Bogdan, Pinterović dr. Milovan, Popović M. Velimir, Popović Dušan, Popović M. dr. Živojin, Popović dr. Kosta, Popović dr. Mihailo, Popović dr. Svetislav, Predovan Krsto, Preka Nikola, Prekoršek Ivan, Preljubović Muhamed, Protić P. Jeremije, Radoičić V. Danilo, Rafailović Živojin, Rafailović Milivoje, Rašović M. Miloš, Režek dr. Josip, Sarić Ibrahim, Sejfulović S. Bećir, Sekulić dr. Milan, Sokić M. Miloje, Sokić M. Momčilo, Sokolović Nikola, Spasović M. Vukašin, Stanković V. Aleksandar, Stepanov Milivoj, Stefanović B. Ignjat, Stijić dr. Milan, Stošović Dobrivoje, Stošić Stamenko, Tešić Maksim, Tišma Vladimir, Trpković T. Stavra, Turk Rajko, Čosić P. Stanko, Čumavić Husejin, Urošević II. Mirko, Fizir Viktor, Fuks dr. Riko, Hasanbegović dr. Avdo, Hafizadić dr. Sulejman, Horvat Franjo, Hočevar Stanko, Cvetić Josip, Cvetković J. Dragiša, Šajkarević dr. Jovan, Šijak dr. Nikola, Šoški dr. Luka.

(Posle glasanja)

Pretsednik Stevan Ćirić: Gospodo narodni poslanici, izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 134 gospode narodnih poslanika, od kojih su

129 glasali »za« a 5 »protiv«. Prema tome objavljujem da je ova Konvencija u načelu primljena.

Prelazimo na pretres u pojedinostima. Pošto se nije prijavio ni jedan govornik, prelazimo na glasanje sedenjem i ustajanjem po paragrafima. Gospoda narodni poslanici koji glasaju za, neka izvole sedeti, a koja glasaju protiv, neka izvole ustati. Molim g. Izvestioca da izvoli redom čitati paragraf po paragraf.

Izvestilac Žarko Tomašević pročita § 1.

Pretsednik Stevan Ćirić: Prima li Narodna skupština pročitani § 1. (Prima! — Ne prima!) Gospoda koja primaju, neka izvole sedeti, a gospoda koja ne primaju, neka izvole ustati. (Većina sedi). Objavljujem da je § 1 primljen. Izvolite čuti dalje.

Izvestilac Žarko Tomašević pročita § 2.

Pretsednik Stevan Ćirić: Prima li Narodna skupština pročitani § 2? (Prima! — Ne prima!) Gospoda koja primaju, neka izvole sedeti, a gospoda koja ne primaju, neka izvole ustati. (Većina sedi). Objavljujem da je § 2 primljen.

Pošto su svi paragrafi većinom glasova pojedinačno primljeni, objavljujem da je ovaj Zakonski predlog usvojen u pojedinostima. Prelazimo na konačno glasanje u celini, koje je po Zakonu o poslovnom redu u Narodnoj skupštini poimenično. Molim g. Sekretara da izvoli izvršiti prozivku.

Sekretar Dragomir Stojadinović proziva narodne poslanike da glasaju i oni su glasali ovako:

Glasali su »za«: Antić D. Borivoje, Antonijević Dušan, Arežina Miljkan, Badžak Lj. Milan, Benko Josip, Bećirović Voca Šerif, Beširović R. Dimitrije, Blažić Milan, Bogavac P. Petar, Božinović D. Ljubomir, Bošković Mihailo, Brenčić Mihael, Brujić S. Jovan, Vasić Tihomir, Veble dr. Andrej, Veličković B. Miladin, Veselinović dr. Milorad, Vrbić Velimir, Vujasinović dr. Vuk, Vučetić Radisav, Gavrilović V. Nikola, Gavrilović Oto, Gajšek Karlo, Glavinčić dr. Milan, Grba dr. Milovan, Davinić Brana, Damić dr. Dragan, Dimitrijević Živojin, Dimitrijević dr. Ljutica, Dimić M. Radosav, Dinić Đ. Tanasije, Đikić Alojzije, Đokić Ljubomir, Živadinović P. Borisav, Živković T. Radosav, Zdravković Milenko, Zejnel-beg Ibrahim Stracimir, Zuber Nikola, Iveković dr. Bogdan, Ibrahimpašić Abdulah, Janković Desimir, Janković A. Stevan, Jeličić St. Cvetko, Jovanović M. Nikola, Joksimović Zarije, Kazimirović P. Vladimir, Kalamatijević R. Mihailo, Kaluderčić dr. Branko, Kapetanović Ismet-beg Gavran, Kačanski Stevan, Kašanin Joco, Kašper dr. Mihael, Knežević Bogoljub, Kosović R. Petar, Kostić Vasilj, Koce dr. Jure, Kraft dr. Stevan, Krstić V. Mihailo, Kuzeljević Sreten, Kursulić J. Velimir, Lazarević Milan, Lukarević T. Mihailo, Lješević K. Mihailo, Marjanec Simo, Markić Franjo, Marković dr. Đorđe, Mahnik Artur, Mijić Đ. Milan, Mikašinović D. Đuro, Mikić J. Savo, Milanović Života, Miletić dr. Vjekoslav, Milijanović Velimir, Milošević R. Dušan, Milošević St. Dušan, Milošević Radivoje, Miljuš dr. Branko, Mirković S. Dimitrije, Miškulin dr. Mile, Nedeljković P. Uroš, Nikitović M. dr. Časlav, Nikolić dr. Branko, Nikolić Slavko, Nićiforović Spasa, Pantić Ljubomir, Pejin Ž. Gojko, Pelivanović Malić, Perović Dušan, Perović R. Miljan, Plesković Rudolf, Povrenović K. Matija, Pozderac Nurija, Popović S. Aćim, Popović Živko, Popović M. Novica, Radenković Stojan, Rajaković M. Miloje, Rašković dr. Miloš, Ridanović dr. Muha-

med, Rogić dr. Josip, Ružičić V. Marko, Savić Obren, Santo dr. Gavro, Simić Ctevan, Sladojević P. Čedomir, Stanković Svetozar, Stanković Sv. Svetolik, Stojadinović M. Dragomir, Stojadinović Mihailo, Stojislavljević Petar, Subotić Dušan, Tasić S. Svetozar, Todorović A. Branislav, Tomašević D. Žarko, Tomić Branko, Tomić Jevrem, Tonic R. Todor, Čerimagić Sadik, Čirić Stevan (pretsedava), Hadži-Ristić Spira, Crljić J. Lazar, Cujan Ćiro, Čapljić Ragib, Čvrkić R. Vojko, Čejović Đuro, Čolaković Krsta, Šakić Ivan, Šemrov dr. Fran, Širola Brnas Anton, Šušić I. Živko.

Glasali su »protiv«: Avramović Luka, Zdravković M. Jovan, Zečević Sekula, Jevremović dr. Dragoljub, Lazić Vojislav.

Otсутni: Aleksić Kosta, Andonović Sima, Arandelović Jovan, Ćimović Ž. Velimir, Ćimović dr. Jordan, Auer dr. Ljudevit, Banić Milan, Baričević dr. Janko, Belinić Vinko, Božić Bl. Jakša, Božić A. Milan, Borisavljević Strahinja, Bubić S. dr. Stevan, Budimir Đ. Simo, Butorka S. dr. Aleksandar, Vodstrečil Hinko, Vujić V. Dimitrije, Vukanović dr. Srpkko, Vukičević Milan, Gajić Pavle, Gajić V. Radomir, Galogaža Petar, Gaćinović J. Vojislav, Georgijević M. Joca, Glišić Milenko, Golubović Lj. Milan, Gornjak Vinko, Grdić V. Risto, Danilović J. Živko, Dačić M. Aleksandar, Dimitrijević Kosta, Dimitrijević Mita, Dimitrijević Stojadin, Doberšek Karel, Dobrosavljević D. Branko, Došen dr. Vojislav, Došen dr. Mirko, Durgutović I. Mustafa, Đorđević V. Vojislav, Đurić M. Borivoje, Đurović Danilo, Đurović Mihailo, Ercegovac N. Bogdan, Živković M. Todor, Zagorac Jovo, Zaharić I. Čedomir, Zeljković N. Boško, Zupančić Fran, Ivanović J. Dragoljub, Ivančević Dušan, Ilić dr. Veljko, Isaković Đ. Milivoje, Janžeković Ivan, Janković dr. Dragutin, Jančić dr. Ivan, Janjić dr. Vojislav, Jevtić D. Bogoljub, Jevtić Đorđe, Jevtić Životije, Jovanović dr. Vasilije, Jovanović dr. Đorđe, Jovanović Jovan, Jovanović Ljubomir, Jovičić M. Radoje, Jojić Velimir, Jaksimović Ugrin, Kabalin Nikola, Kajić A. Mijo, Kadić Alija, Kalember dr. Branko, Kersnik Anton, Klar dr. Franc, Kovač Lj. Ante, Kožul dr. Marko, Kojić dr. Dragutin, Koman Albin, Komnenović Mirko, Kosić M. dr. Mirko, Kostrenčić Luka, Kraljević dr. Dragan, Krstić Simo, Krstić St. Stojan, Kulenović dr. Džafer-beg, Kulišić dr. Šime, Kumanudi dr. Kosta, Kunjašić Joakim, Kurulić J. Milan, Kurtović Vojko, Kurtović Šukrija, Lazarević M. Aleksandar, Lazarević M. Milovan, Lazarević Nikon, Lenarčić Stanko, Lovrenčić dr. Ivan, Lukačić Avguština, Makar Dako, Marković dr. Milenko, Marcikić T. Miloje, Mastrović F. Ante, Matica Pavao, Mijović dr. Aleksandar, Mijušković Luka, Miletić Dane, Mihailović Todor, Mihailović P. Ilija, Mohorić Ivan, Mravlje Milan, Mulalić A. Mustafa, Muratbašić Osman, Nanović Radivoje, Nenadić Vojislav, Nenadović B. Jovan, Nikolić J. Živko, Nikolić Đ. Milovan, Nikolić M. Radivoje, Novačan dr. Anton, Novaković dr. Niko, Novaković Stjepan, Patrnogić Hadži-Ljuba, Paunović Branko, Paštrović Manfred, Pevec Rudolf, Pejkić A. Čedomir, Perić Đ. Milivoje, Petković Z. Đorđe, Petković V. Milan, Petković V. Rastko, Petrović Bogdan, Pinterović dr. Milovan, Popović M. Velimir, Popović Dušan, Popović M. dr. Živojin, Popović dr. Kosta, Popović dr. Mihailo, Popović dr. Svetislav, Predovan Krsto, Preka Nikola, Prekoršek Ivan, Preljubović Muhamed, Protić P. Jeremije, Radoičić V. Danilo, Rafailović Živojin, Rafailović Milivoje, Rašović M. Miloš, Režek dr. Josip, Sarić Ibrahim, Sejfulović S. Bećir, Sekulić dr. Milan, Sokić M. Miloje, Sokić M. Momčilo, Sokolović Ni-

kola, Spasović M. Vukašin, Stanković V. Aleksandar, Stepanov Milivoj, Stefanović B. Ignjat, Stijić dr. Milan, Stošović Dobrivoje, Stošić Stamenko, Tešić Maksim, Tišma Vladimir, Trpković T. Stavra, Turk Rajko, Čosić P. Stanko, Čumavić Husejin, Urošević Il. Mirko, Fizir Viktor, Fuks dr. Riko, Hasanbegović dr. Avdo, Hafizadić dr. Sulejman, Horvat Franjo, Hočevar Stanko, Cvetić Josip, Cvetković J. Dragiša, Šajkarević dr. Jovan, Šijak dr. Nikola, Šoški dr. Luka.

(Posle glasanja)

Pretsednik Stevan Čirić: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 134 g.g. narodnih poslanika, od kojih 129 »za« a 5 »protiv«. Prema tome ovaj zakonski predlog usvojen je i konačno u celini i po čl. 64 Ustava i § 66 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini biće upućen na dalji rad Senatu Kraljevine Jugoslavije.

Prelazimo na treću tačku dnevnoga reda: Pretres izveštaja Odbora za proučavanje međunarodnih ugovora i sporazuma o predlogu zakona o Ugovoru o nastanjivanju, o trgovini i o plovidbi, sa Specijalnim protokolom i Završnim protokolom; Sanitarno-veterinarskoj konvenciji sa Završnim protokolom i Konvenciji o pograničnom prometu, sa Zaključnim protokolom, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Rumunije, potpisanim u Beogradu 13 maja 1937 godine.

Reč ima izvestilac g. Žarko Tomašević.

Izvestilac Žarko Tomašević: Gospodo narodni poslanici, naši trgovinski odnosi sa Rumunijom bili su dosada regulisani privremenim sporazumom od 1930 godine, koji se sastojao iz nekoliko članova i koji je bio nedovoljan da zadovolji potrebe javnih razvijenih trgovinskih odnosa između dve države koje žele da ih razvijaju. Da bi se stvorila pravna osnova za razvitak trgovinskih odnosa između naše države i Rumunije, trebalo je regulisati pitanje nastanjivanja, obavljanja radnji, uvoza, izvoza i tranzita robe i brodarstva, trebalo je, dakle, imati normalan trgovinski ugovor, kao što ga imamo sa svima državama s kojima imamo razvijene trgovinske odnose.

Novi trgovinski ugovor ispunjava taj zadatak. On je osnovan na načelu najvećeg povlašćenja odnosno postupanja, kao sa domorodcima, kao i svi drugi trgovinski ugovori. Sastoji se samo iz opšteg dela, jer nije bilo potrebno izradivati tarifski deo izuzev za hmelj i maraskin, za koje nam je snižena carina, kao za čehoslovački hmelj i za zadarski maraskin. Novina je u njemu to, što se u slučaju spora oko tumačenja ili primene, sporno pitanje ne iznosi pred Izbrani sud, nego pred privredni savet Male Antante.

Veterinarska konvencija je u stvari popravljena konvencija od 1933 godine. Novo je u njoj, što smo za izvoz rumunske stoke dopustili i relaciju Žonbolja—Đevdelija, pošto se nije moglo dalje dopustiti da se zabranom provoza borimo protiv rumunske konkurencije na grčkim tržištima. Razume se, da su predviđene stroge veterinarske mere, da se transportima ne bi prenela zaraza u našu zemlju.

Konvenciji o pograničnom prometu na suvozemnoj granici (od Dunava do tromede) cilj je da olakša život graničnom stanovništvu, a naročito gradovima, koji su povlačenjem nove granice oštećeni od svoje privredne oblasti. Slične konvencije imamo odavno sa svima susednim državama, a jedino je nismo imali

sa Rumunijom. Povlastice koja ona daje protežu se na pojas od 10 km. sa obe strane granice. Može se očekivati, da će naše pogranične varoši ubrzo osetiti njeno povoljno dejstvo i da će privreda pograničnih gradova ponovo oživeti.

Kao izvestilac odbora za proučavanje Međunarodnih ugovora i sporazuma, čast mi je predložiti Narodnoj skupštini, da ovaj trgovinski ugovor veterinarskoj konvenciji i konvenciji o pograničnom prometu, primi i izglasa kao što su predloženi.

Izveštaj Odbora o ovom Ugovoru glasi ovako:

»NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskih predloga o Međunarodnim ugovorima i sporazumima primio je na proučavanje Predlog zakona o Ugovoru o nastanjivanju, o trgovini i o plovidbi, sa Specijalnim protokolom i Završnim protokolom; Sanitarno-veterinarskoj konvenciji sa Završnim protokolom i Konvenciji o pograničnom prometu sa Zaključnim protokolom, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Rumunije, potpisanim u Beogradu 13 maja 1937 godine, pa je na svojoj VII sednici, održanoj 22 novembra 1937 godine završio povereni mu posao, usvojivši aklamacijom tekstuelno zakonski predlog u načelu i pojedinostima.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini, da zakonski predlog izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio g. Žarka Tomaševića, Pretsednika odbora.

22 novembra 1937 godine
Beograd

Pretsednik

Odbora za proučavanje zakonskih predloga
o Međunarodnim ugovorima i sporazumima,

Žarko D. Tomašević, s. r.

Sekretar,

Dr. Branko Miljuš, s. r.

Članovi:

Dr. Ljutica Dimitrijević, s. r.; Ivan Janžeković, s. r.; dr. Fran Šemrov, s. r.; Rudolf Pevec, s. r.; dr. Đorđe Marković, s. r.; Stevan Simić, s. r.; dr. Anton Novčan, s. r.; dr. Mirko Došen, s. r."

Pretsednik Stevan Ćirić: Reč ima narodni poslanik g. Vojislav Lazić.

Vojislav Lazić: Gospodo narodni poslanici, kad bi mi ušli u analizu ovoga trgovinskog ugovora do detalja, mi bismo našli da nisu dovoljno zaštićeni interesi naše poljoprivrede. Mi, gospodo, iz ovoga imamo osećaj, da će biti velika konkurencija rumunske države, rumunske poljoprivrede prema našoj, i da ćemo biti pogođeni u toj konkurenciji, i da će ona jako uticati na cene naših poljoprivrednih proizvoda, a naročito na cene naše stoke.

Zato, što mi smatramo da ta konvencija nije dobra, opozicija će glasati protiv ove konvencije.

Pretsednik Stevan Ćirić: Gospodo narodni poslanici, pošto je lista govornika iscrpena, to je pretres u načelu ovoga zakonskog predloga završen. Prelazimo na glasanje u načelu, koje će biti poimenično. Molim g. sekretara da izvrši prozivku g.g. narodnih poslanika.

Sekretar Dragomir Stojadinović proziva narodne poslanike da glasaju i oni su glasali ovako:

Glasali su »za«: Antić D. Borivoje, Antonijević Dušan, Arežina Miljkan, Badžak Lj. Milan, Benko Josip, Bećirović Voca Šerif, Beširović R. Dimitrije, Blažić Milan, Bogavac P. Petar, Božinović D. Ljubomir, Bošković Mihailo, Brenčić Mihael, Brujić S. Jovan, Vasić Tihomir, Veble dr. Andrej, Veličković B. Miladin, Veselinović dr. Milorad, Vrbic Velimir, Vujasinović dr. Vuk, Vučetić Radisav, Gavrilović V. Nikola, Gavrilović Oto, Gajšek Karlo, Glavinčić dr. Milan, Grba dr. Milovan, Davinić Brana, Damić dr. Dragan, Dimitrijević Živojin, Dimitrijević dr. Ljutica, Dimić M. Radosav, Dinić Đ. Tanasije, Đikić Alojzije, Đokić Ljubomir, Živadinović P. Borisav, Živković T. Radosav, Zdravković Milenko, Zejnel-beg Ibrahim Stracimir, Zuber Nikola, Iveković dr. Bogdan, Ibrahimpašić Abdulah, Janković Desimir, Janković A. Stevan, Jeličić St. Cvetko, Jovanović M. Nikola, Joksimović Zarije, Kazimirović P. Vladimir, Kalamatijević R. Mihailo, Kaluderčić dr. Branko, Kapetanović Ismet-beg Gavran, Kačanski Stevan, Kašanin Joco, Kašper dr. Mihael, Knežević Bogoljub, Kosović R. Petar, Kostić Vasilj, Koce dr. Jure, Kraft dr. Stevan, Krstić V. Mihailo, Kuzeljević Sretèn, Kursulić J. Velimir, Lazarević Milan, Lukarević T. Mihailo, Lješević K. Mihailo, Marjanec Simo, Markić Franjo, Marković dr. Đorđe, Mahnik Artur, Mijić Đ. Milan, Mikašinović D. Đuro, Mikić J. Savo, Milanović Života, Miletić dr. Vjekoslav, Milijanović Velimir, Milošević R. Dušan, Milošević St. Dušan, Milošević Radivoje, Miljuš dr. Branko, Mirković S. Dimitrije, Miškulin dr. Mile, Nedeljkić P. Uroš, Nikitović M. dr. Časlav, Nikolić dr. Branko, Nikolić Slavko, Nićiforović Spasa, Pantić Ljubomir, Pejin Ž. Gojko, Pelivanović Malić, Perović Dušan, Perović R. Miljan, Plesković Rudolf, Povrenović K. Matija, Pozderac Nuriya, Popović S. Ćim, Popović Živko, Popović M. Novica, Radenković Stojan, Rajaković M. Miloje, Rašković dr. Miloš, Ridanović dr. Muhammed, Rogić dr. Josip, Ružičić V. Marko, Savić Obren, Santo dr. Gavro, Simić Stevan, Sladojević P. Čedomir, Stanković Svetozar, Stanković Sv. Svetolik, Stojadinović M. Dragomir, Stojadinović Mihailo, Stojisavljević Petar, Subotić Dušan, Tasić S. Svetozar, Todorović A. Branislav, Tomašević D. Žarko, Tomić Branko, Tomić Jevrem, Tonić R. Todor, Čerimagić Sadik, Ćirić Stevan (pretsedava), Hadži-Ristić Spira, Crljić J. Lazar, Cujan Ćiro, Čapljić Ragib, Čvrkić R. Vojko, Čejović Đuro, Čolaković Krsta, Šakić Ivan, Šemrov dr. Fran, Širola Brnas Anton, Šušić I. Živko.

Glasali su »protiv«: Avramović Luka, Zdravković M. Jovan, Zečević Sekula, Jevremović dr. Dragoljub, Lazić Vojislav.

Otsutni: Aleksić Kosta, Andonović Sima, Arandelović Jovan, Ćimović Ž. Velimir, Ćimović dr. Jordan, Auer dr. Ljudevit, Banić Milan, Baričević dr. Janko, Belinić Vinko, Božić Bl. Jakša, Božić A. Milan, Borisavljević Strahinja, Bubić S. dr. Stevan, Budimir Đ. Simo, Butorka S. dr. Aleksandar, Vodstrečil Hinko, Vujić V. Dimitrije, Vukanović dr. Srpkko, Vukićević Milan, Gajić Pavle, Gajić V. Radomir, Galogaža Petar, Gaćinović J. Vojislav, Georgijević M. Joca, Glišić Milenko, Golubović Lj. Milan, Gornjak Vinko, Grdić V. Risto, Danilović J. Živko, Dačić M. Aleksandar, Dimitrijević Kosta, Dimitrijević Mita, Dimitrijević Stojadin, Doberšek Karel, Dobrosavljević D. Branko, Došen dr. Vojislav, Došen dr. Mirko, Durgutović I. Mustafa, Đorđević V. Vojislav, Đurić M. Borivoje, Đurović Danilo, Đurović Mihailo, Ercegović N. Bogdan, Živković M. Todor, Zagorac Jovo, Zaharić I. Čedomir, Zeljković N. Boško, Zupančić Fran,

Ivanović J. Dragoljub, Ivančević Dušan, Ilić dr. Veljko, Isaković Đ. Milivoje, Janžeković Ivan, Janković dr. Dragutin, Jančić dr. Ivan, Janjić dr. Vojislav, Jevtić D. Bogoljub, Jevtić Đorđe, Jevtić Životije, Jovanović dr. Vasilije, Jovanović dr. Đorđe, Jovanović Jovan, Jovanović Ljubomir, Jovičić M. Radoje, Jojić Velimir, Joksimović Ugrin, Kabalin Nikola, Kajić A. Mijo, Kadić Alija, Kalember dr. Branko, Kersnik Anton, Klar dr. Franc, Kovač Lj. Ante, Kožul dr. Marko, Kojić dr. Dragutin, Koman Albin, Komnenović Mirko, Kosić M. dr. Mirko, Kostrenčić Luka, Kraljević dr. Dragan, Krstić Simo, Krstić St. Stojan, Kulenović dr. Džafer-beg, Kulišić dr. Šime, Kumanudi dr. Kosta, Kunjašić Joakim, Kurilić J. Milan, Kurtović Vojko, Kurtović Sukrija, Lazarević M. Aleksandar, Lazarević M. Milovan, Lazarević Nikon, Lenarčić Stanko, Lovrenčić dr. Ivan, Lukačić Avguštin, Makar Dako, Marković dr. Milenko, Marcikić T. Miloje, Mastrović F. Ante, Matica Pavao, Mijović dr. Aleksandar, Mijušković Luka, Miletić Dane, Mihailović Todor, Mihailović P. Ilija, Mohorić Ivan, Mravlje Milan, Mušalić A. Mustafa, Muratbašić Osman, Nanović Radivoje, Nenadić Vojislav, Nenadović B. Jovan, Nikolić J. Živko, Nikolić Đ. Milovan, Nikolić M. Radivoje, Novačan dr. Anton, Novaković dr. Niko, Novaković Stjepan, Patrno-gić Hadži-Ljuba, Paunović Branko, Paštrović Manfred, Pevec Rudolf, Pejkić A. Čedomir, Perić Đ. Milivoje, Petković Z. Đorđe, Petković V. Milan, Petković V. Rastko, Petrović Bogdan, Pinterović dr. Milovan, Popović M. Velimir, Popović Dušan, Popović M. dr. Živojin, Popović dr. Kosta, Popović dr. Mihailo, Popović dr. Svetislav, Predovan Krsto, Preka Nikola, Prekoršek Ivan, Preljubović Muhamed, Protić P. Jeremije, Radoičić V. Danilo, Rafailović Živojin, Rafailović Milivoje, Rašović M. Miloš, Režek dr. Josip, Sarić Ibrahim, Sejfulović S. Bećir, Sekulić dr. Milan, Sokić M. Miloje, Sokić M. Momčilo, Sokolović Nikola, Spasović M. Vukašin, Stanković V. Aleksandar, Stepanov Milivoj, Stefanović B. Ignjat, Stijić dr. Milan, Stošović Dobrivoje, Stošić Stamenko, Tešić Maksim, Tišma Vladimir, Trpković T. Stavra, Turk Rajko, Čosić P. Stanko, Čumavić Husejin, Urošević II. Mirko, Fizir Viktor, Fuks dr. Riko, Hasanbegović dr. Avdo, Hafizadić dr. Sulejman, Horvat Franjo, Hočevar Stanko, Cvetić Josip, Cvetković J. Dragiša, Šajkarević dr. Jovan, Šijak dr. Nikola, Šoški dr. Luka.

(Posle glasanja)

Pretsednik Stevan Ćirić: Izvolite, gospodo, čuti rezultat glasanja. Ukupno je glasalo 134 narodnih poslanika, od kojih 129 »za« a 5 »protiv«. Prema tome objavljujem da je ovaj zakonski predlog u na-čelu primljen.

Prelazimo na pretres u pojedinostima. Pošto se nije prijavio ni jedan govornik, prelazimo na glasanje sedenjem i ustajanjem po paragrafima. Gospoda narodni poslanici koji glasaju za, neka izvole sedeti, a gospoda narodni poslanici koji glasaju protiv, neka izvole ustati. Molim g. Izvestioca da izvoli redom čitati paragraf po paragraf.

Izvestilac Žarko Tomašević: pročita § 1

Pretsednik Stevan Ćirić: Prima li Narodna skupština pročitani § 1? (Primal — Ne primal) Gospoda koja primaju, neka izvole sedeti, a gospoda koja ne primaju, neka izvole ustati. (Većina sedi). Objavljujem da je § 1 primljen. Izvolite čuti dalje.

Izvestilac Žarko Tomašević: pročita § 2

Pretsednik Stevan Ćirić: Prima li Narodna skupština pročitani § 2? (Primal! — Ne primal) Gospoda koja primaju, neka izvole sedeti, a gospoda koja ne primaju, neka izvole ustati. (Većina sedi). Objavljujem da je § 2 primljen.

Pošto su svi paragrafi većinom glasova pojedinačno primljeni, objavljujem da je ovaj zakonski predlog usvojen u pojedinostima.

Prelazimo na konačno glasanje u celini, koje je po Zakonu o poslovnom redu u Narodnoj skupštini poimenično. Molim g. sekretara da izvoli izvršiti prozivku.

Sekretar Dragomir Stojadinović proziva narodne poslanike da glasaju, i oni su glasali ovako:

Glasali su »za«: Antić D. Borivoje, Antonijević Dušan, Arežina Miljkan, Badžak Lj. Milan, Benko Josip, Bećirović Voca Šerif, Bećirović R. Dimitrije, Blažić Milan, Bogavac P. Petar, Božinović D. Ljubomir, Bošković Mihailo, Brenčić Mihael, Brujić S. Jovan, Vasić Tihomir, Veble dr. Andrej, Veličković B. Miladin, Veselinović dr. Milorad, Vrbić Velimir, Vujasinović dr. Vuk, Vučetić Radisav, Gavrilović V. Nikola, Gavrilović Oto, Gajšek Karlo, Glavinić dr. Milan, Grba dr. Milovan, Davinić Brana, Damić dr. Dragan, Dimitrijević Živojin, Dimitrijević dr. Ljutica, Dimić M. Radosav, Dinić Đ. Tanasije, Đikić Alojzije, Đokić Ljubomir, Živadinović P. Borisav, Živković T. Radosav, Zdravković Milenko, Zejnel-beg Ibrahim Stracimir, Zuber Nikola, Iveković dr. Bogdan, Ibrahimpašić Abdulah, Janković Desimir, Janković A. Stevan, Jeličić St. Cvetko, Jovanović M. Nikola, Joksimović Zarije, Kazimirović P. Vladimir, Kalamatijević R. Mihailo, Kaluderčić dr. Branko, Kapetanović Ismet-beg Gavran, Kačanski Stevan, Kašanin Joco, Kašper dr. Mihael, Knežević Bogoljub, Kosović R. Petar, Kostić Vasilj, Koce dr. Jure, Kraft dr. Stevan, Krstić V. Mihailo, Kuzeljević Sreten, Kursulić J. Velimir, Lazarević Milan, Lukarević T. Mihailo, Lješević K. Mihailo, Marjanec Simo, Markić Franjo, Marković dr. Đorđe, Mah-nik Artur, Mijić Đ. Milan, Mikašinić D. Đuro, Mikić J. Savo, Milanović Života, Miletić dr. Vjekoslav, Milijanović Velimir, Milošević R. Dušan, Milošević St. Dušan, Milošević Radivoje, Miljuš dr. Branko, Mirković S. Dimitrije, Miškulin dr. Mile, Nedeljković P. Uroš, Nikitović M. dr. Časlav, Nikolić dr. Branko, Nikolić Slavko, Nićiforović Spasa, Pantić Ljubomir, Pejin Ž. Gojko, Pelivanović Malić, Perović Dušan, Petrović R. Miljan, Plesković Rudolf, Povrenović K. Matija, Pozderac Nurija, Popović S. Aćim, Popović Živko, Popović M. Novica, Radenković Stojan, Rajaković M. Miloje, Rašković dr. Miloš, Ridanović dr. Muhamed, Rogić dr. Josip, Ružičić V. Marko, Savić Obren, Santo dr. Gavro, Simić Stevan, Sladojević P. Čedomir, Stanković Svetozar, Stanković Sv. Svetolik, Stojadinović M. Dragomir, Stojadinović Mihailo, Stojisavljević Petar, Subotić Dušan, Tasić S. Svetozar, Todorović A. Branislav, Tomašević D. Žarko, Tomić Branko, Tomić Jevrem, Tonić R. Todor, Čerimagić Sadik, Ćirić Stevan (pretsedava), Hadži-Ristić Spira, Crljić J. Lazar, Cujan Ćiro, Čapljić Ragib, Čvrkić R. Vojko, Čejović Đuro, Čolaković Krsta, Šakić Ivan, Šemrov dr. Fran, Širola Brnas Anton, Šušić I. Živko.

Glasali su »protiv«: Avramović Luka, Zdravković M. Jovan, Zečević Sekula, Jevremović dr. Dragoljub, Lazić Vojislav.

Otsutni: Aleksić Kosta, Andonović Sima, Aranđelović Jovan, Aćimović Ž. Velimir, Aćimović dr. Jor-

dan, Auer dr. Ljudevit, Banić Milan, Baričević dr. Janko, Belinić Vinko, Božić Bl. Jakša, Božić A. Milan, Borisavljević Strahinja, Bubić S. dr. Stevan, Budimir Đ. Simo, Butorka S. dr. Aleksandar, Vodstrečil Hinko, Vujić V. Dimitrije, Vukanović dr. Srpko, Vukićević Milan, Gajić Pavle, Gajić V. Radomir, Galogaža Petar, Gaćinović J. Vojislav, Georgijević M. Joca, Glišić Milenko, Golubović Lj. Milan, Gornjak Vinko, Grdić V. Risto, Danilović J. Živko, Dačić M. Aleksandar, Dimitrijević Kosta, Dimitrijević Mita, Dimitrijević Stojadin, Doberšek Karel, Dobrosavljević D. Branko, Došen dr. Vojislav, Došen dr. Mirko, Durgutović I. Mustafa, Đorđević V. Vojislav, Đurić M. Borivoje, Đurović Danilo, Đurović Mihailo, Ercegovac N. Bogdan, Živković M. Todor, Zagorac Jovo, Zaharić I. Čedomir, Zeljković N. Boško, Zupančič Fran, Ivanović J. Dragoljub, Ivančević Dušan, Ilić dr. Veljko, Isaković Đ. Milivoje, Janžeković Ivan, Janković dr. Dragutin, Jančić dr. Ivan, Janjić dr. Vojislav, Jevtić D. Bogoljub, Jevtić Đorđe, Jevtić Životije, Jovanović dr. Vasilije, Jovanović dr. Đorđe, Jovanović Jovan, Jovanović Ljubomir, Jovičić M. Radoje, Jojić Velimir, Joksimović Ugrin, Kabalin Nikola, Kajić A. Mijo, Kadić Alija, Kalember dr. Branko, Kersnik Anton, Klar dr. Franc, Kovač Lj. Ante, Kožul dr. Marko, Kojić dr. Dragutin, Koman Albin, Komnenović Mirko, Kosić M. dr. Mirko, Kostrenčić Luka, Kraljević dr. Dragan, Krstić Simo, Krstić St. Stojan, Kulenović dr. Džafer-beg, Kulišić dr. Šime, Kumanudi dr. Kosta, Kunjašić Joakim, Kurilić J. Milan, Kurtović Vojko, Kurtović Šukrija, Lazarević M. Aleksandar, Lazarević M. Milovan, Lazarević Nikon, Lenarčić Stanko, Lovrenčić dr. Ivan, Lukačić Avguštin, Makar Dako, Marković dr. Milenko, Marcikić T. Miloje, Mastrović F. Ante, Matica Pavao, Mijović dr. Aleksandar, Mijušković Luka, Miletić Dane, Mihailović Todor, Mihailović P. Ilija, Mohorić Ivan, Mravlje Milan, Mulalić A. Mustafa, Muratbašić Osman, Nanović Radivoje, Nenadić Vojislav, Nenadović B. Jovan, Nikolić J. Živko, Nikolić Đ. Milovan, Nikolić M. Radivoje, Novačan dr. Anton, Novaković dr. Niko, Novaković Stjepan, Patrno-gić Hadži-Ljuba, Paunović Branko, Paštrović Man-

fred, Pevec Rudolf, Pejkić A. Čedomir, Perić Đ. Milivoje, Petković Z. Đorđe, Petković V. Milan, Petković V. Rastko, Petrović Bogdan, Pinterović dr. Milovan, Popović M. Velimir, Popović Dušan, Popović M. dr. Živojin, Popović dr. Kosta, Popović dr. Mihailo, Popović dr. Svetislav, Predovan Krsto, Preka Nikola, Prekoršek Ivan, Preljubović Muhamed, Protić P. Jeremije, Radoičić V. Danilo, Rafailović Živojin, Rafailović Milivoje, Rašović M. Miloš, Režek dr. Josip, Sarić Ibrahim, Sejfulović S. Bećir, Sekulić dr. Milan, Sokić M. Miloje, Sokić M. Momčilo, Sokolović Nikola, Spasović M. Vukašin, Stanković V. Aleksandar, Stepanov Milivoj, Stefanović B. Ignjat, Stijić dr. Milan, Stošović Dobrivoje, Stošić Stamenko, Tešić Maksim, Tišma Vladimir, Trpković T. Stavra, Turk Rajko, Čosić P. Stanko, Čumavić Husejin, Urošević Il. Mirko, Fizir Viktor, Fuks dr. Riko, Hasanbegović dr. Avdo, Hafizadić dr. Sulejman, Horvat Franjo, Hočevan Stanko, Cvetić Josip, Cvetković J. Dragiša, Šajkarević dr. Jovan, Šijak dr. Nikola, Šoški dr. Luka.

(Posle glasanja)

Pretsednik Stevan Ćirić: Gospodo narodni poslanici, izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je ukupno 134 narodnih poslanika, od kojih 129 »za«, a 5 »protiv«. Prema tome je ovaj zakonski predlog usvojen i konačno u celini i po čl. 64 Ustava biće upućen Senatu Kraljevine Jugoslavije na dalji rad.

Time smo, gospodo, današnji dnevni red iscrpeli.

Imam čast predložiti vam kao dnevni red iduće sednice: Pretres izveštaja Odbora za proučavanje predloga Zakona o osnivanju novih okružnih i srepskih sudova. (Pljeskanje). Prima li Narodna skupština ovaj dnevni red? (Primal) Objavljujem da je dnevni red primljen.

Sa vašim pristankom ovu sednicu zaključujem, a narednu zakazujem za sutra u 17 časova.

Sednica je zaključena u 20,10 časova.

PRILOZI

PREDLOG ZAKONA

o

IZMENAMA I DOPUNAMA

ZAKONA O VINU

od 9 decembra 1929 god.

§ 1

§ 3 menja se i glasi:

Zabranjeno je stavljati u promet ili držati u prostorijama radnja, koje se bave prodajom alkoholnih pića, širu i vino ako su pojačani dodavanjem alkohola ili umnoženi dodavanjem vode i drugih pića ili iz osnove veštački spravljani ili dobiveni iz kominne od grozda, ukvane šire ili suvog grozda od grozda, šećera i drugih sastojaka.

§ 2

§ 4 menja se i glasi:

Zabranjeno je širi ili vinu dodavati materije koje bi im bitno menjale ukus i sastav. Koje se materije, osim slučaja iz § 2 Zakona o vinu, mogu dodavati širi ili vinu, u kom obliku, u kojoj meri, pod kojim uslovima i na koji način, kao i kakve se manipulacije mogu vršiti pri spravljanju i nezi vina, propisaće se pravilnikom iz § 9 ovoga Zakona. Ovi propisi pravilnika mogu se po potrebi menjati i dopunjavati.

Nikakvi dodatci i manipulacije ne smeju biti takvi da šira ili vino postanu štetni po zdravlje potrošača.

mena zabranjena ovim Zakonom.

§ 3

§ 5 menja se i glasi:

Zabranjeno je preporučivati bilo usmeno ili putem spisa ili objava upotrebu sredstava, čija je pri-

Zabranjeno je spravljanje i prodaja ekstrakta i esencija, čija je upotreba namenjena isključivo patvorenju (falsifikovanju) vina.

§ 4

§ 6 menja se i glasi:

Zabranjeno je stavljati u promet ili držati u prostorijama radnja koje se bave prodajom alkoholnih pića bolesna i pokvarena vina. Pravilnikom predviđenim u § 9 ovoga Zakona određuje se koja će se vina smatrati bolesnim i pokvarenim.

§ 5

§ 7 menja se, dopunjuje i glasi:

Zabranjeno je stavljati u promet ili držati u prostorijama radnja, koje se bave prodajom alkoholnih pića, širu ili vino pod oznakom bilo vinorodnog predela i mesta, bilo podruma, sorte grožđa, godine starosti i druge kakve osobenosti, ako oznaka ne odgovara stvarnosti.

Mešanjem (skupažiranjem) raznih vrsta vina napravljeno vino može nositi ime izvesne sorte grožđa (smederevka, rizling, burgundac, prokupac itd.) ili izvesnog predela (dalmatinsko, župsko, negotinsko itd.), samo u slučajevima kad karakteristične osobine od dotične sorte ili od dotičnog predela u mešavini jasno dolaze do izražaja. Inače se mešavina mora nazvati opštim imenom vina: crno, belo, ružica, samotok itd., a kad proizvođač mešanjem pravi naročiti stalan tip vina slobodno mu je da takvom vinu da i naročiti originalni naziv.

§ 6

§ 11 dodaje se nov, drugi, stav koji glasi:

Za spravljanje specijalnih vina kao i za dodavanje sastojaka ovim vinima potrebno je odobrenje Ministra poljoprivrede, a u koliko se tiče medicinskih vina Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja.

§ 7

U § 28 stav 1 i 2 menjaju se i glase:

Pored dosudene kazne po §§ 25 i 26 Zakona o vinu u slučajevima povrede određaba §§ 2, 3, 5, 6, 9, 11, 12 i 16 Zakona o vinu, u vezi sa odredbom ovoga Zakona, sud će odlukom izreći da se dotični proizvod zapleni i uništi ili da se denaturiše i kao takav proda u korist Državne poljoprivredne zaklade, a ako se radi o spisu, da se zapleni i uništi. Nadležna hemijska laboratorija, oslanjajući se na odluku stručnog odbora za ocenjivanje vina, dužna je da na kraju svoga stručnog mišljenja naznači, da li bi se falsifikovani ili pokvareni proizvod mogao upotrebiti za industrijsku preradu i posle kakvog denaturisanja.

U slučaju povrede § 6 Zakona o vinu može sud rešiti i da pokvareni proizvod ostane svojina sopstvenika, ali pošto se o njegovom trošku izvrši denaturisanje, odnosno i neutralizacija.

§ 8

§ 31 dodaje se nov, drugi, stav koji glasi:

Nema mesta primeni § 65 Krivičnog zakonika u pogledu onoga dela kazne kojim se izriče zaplena i uništenje ili denaturisanje vina ili šire.

§ 9

Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede da sporazumno s Ministrom pravde propiše novi pravilnik za

izvršenje Zakona o vinu u vezi sa odredbama ovoga Zakona.

§ 10

Ovaj Zakon stupa u život i dobija odaveznu snagu od dana obnarodovanja u »Službenim novinama«.

MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

17 decembra 1937 god.
Beograd

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

U prilogu pod .11 čast nam je dostaviti Vam overen prepis Ukaza Kraljevskih namesnika od 17 decembra 1937 godine, kojim smo ovlašćeni u smislu čl. 65 Ustava Kraljevine Jugoslavije da možemo podneti na rešenje Narodnom pretstavništvu predlog Zakona o Dopunskom protokolu uz Ugovor o trgovini i plovidbi između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Italije, od 14 jula 1924, potpisanim u Rimu 15 oktobra 1937 godine.

U prilogu pod .12 čast nam je dostaviti Vam jedan primerak predloga Zakona o gorepomenutom Dopunskom sporazumu, sa obrazloženjem, s molbom da isti izvolite izneti na rešenje pred Narodnu skupštinu.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje našeg osobitog poštovanja.

Pretsednik Ministarskog saveta
i Ministar inostranih poslova,
Dr. M. M. Stojadinović, s. r.

Ministar pravde,

Mil. Simonović, s. r.

Ministar trgovine i industrije,
Vrbanić, s. r.

Gospodinu

G-nu STEVANU ĆIRIĆU

Pretsedniku Narodne skupštine

Beograd

U IME

NJEGOVOG VELIČANSTVA

PETRA II

po milosti Božjoj i volji narodnoj

KRALJA JUGOSLAVIJE

KRALJEVSKI NAMESNICI

Na predlog Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra inostranih poslova, Ministra pravde i Ministra trgovine i industrije, a po saslušanju Ministarskog saveta, rešili su i rešavaju:

Ovlašćuje se Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova, Ministar pravde i Ministar trgovine i industrije da mogu, na osnovu čl. 65 Ustava Kraljevine Jugoslavije, podneti Narodnom pretstavništvu na rešenje:

Predlog zakona o Dopunskom protokolu uz Ugovor o trgovini i plovidbi između Kraljevine Srba,

Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Italije, od 14 jula 1924, potpisanom u Rimu 15 oktobra 1937 godine.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova, Ministar pravde i Ministar trgovine i industrije neka izvrše ovaj Ukaz.

17 decembra 1937 godine
u Beogradu

PAVLE, s. r.
R. STANKOVIĆ, s. r.
Dr. I. PEROVIĆ, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta
i Ministar inostranih poslova,
Dr. M. M. Stojadinović, s. r.

Ministar pravde,
Mil. Simonović, s. r.

Ministar trgovine i industrije,
Vrbanić, s. r.

MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

12 januara 1937 godine
Beograd

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

U prilogu pod 1) čast nam je dostaviti Vam overen prepis Ukaza Kraljevskih namesnika od 23 decembra 1937 godine, kojim smo ovlašćeni, u smislu člana 63 Ustava Kraljevine Jugoslavije, da možemo podneti Narodnom predstavništvu na rešenje predlog Zakona o Dodatku uz Konvenciju o trgovini i o plovidbi, zaključenu između Jugoslavije i Francuske, 30 januara 1929, potpisanom u Beogradu 14 decembra 1937 godine.

U prilogu pod 2) čast nam je dostaviti Vam jedan primerak predloga Zakona o kome je reč, sa obrazloženjem, s molbom da isti izvolite izneti na rešenje pred Narodnu skupštinu.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje o našem osobitom poštovanju.

Pretsednik Ministarskog saveta
i Ministar inostranih poslova,
Dr. M. M. Stojadinović, s. r.

Ministar pravde,
Mil. Simonović, s. r.

Ministar trgovine i industrije,
Vrbanić, s. r.

Gospodinu

G-nu STEVANU ĆIRIĆU
Pretsedniku Narodne skupštine
Beograd

U IME

NJEGOVOG VELIČANSTVA

PETRA II

po milosti Božjoj i volji narodnoj

KRALJA JUGOSLAVIJE

KRALJEVSKI NAMESNICI

Na predlog Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra inostranih poslova, Ministra pravde i Ministra trgovine i industrije, a po saslušanju Ministarskog saveta, rešili su i rešavaju:

Ovlašćuje se Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova, Ministar pravde i Ministar trgovine i industrije da mogu na osnovi člana 63 Ustava Kraljevine Jugoslavije podneti Narodnom predstavništvu na rešenje:

Predlog zakona o Dodatku uz Konvenciju o trgovini i o plovidbi zaključenu između Jugoslavije i Francuske 30 januara 1929, potpisanom u Beogradu 14 decembra 1937 godine.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova, Ministar pravde i Ministar trgovine i industrije neka izvrše ovaj Ukaz.

23 decembra 1937 godine
u Beogradu

PAVLE, s. r.

R. STANKOVIĆ, s. r.

Dr. I. PEROVIĆ, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta
i Ministar inostranih poslova,

Dr. M. M. Stojadinović, s. r.

Ministar pravde,

Mil. Simonović, s. r.

Ministar trgovine i industrije,

Vrbanić, s. r.

INTERPELACIJA

narodnega poslanca Stanka Lenarčiča, na pravosadnega ministra radi političnega delovanja sodnega pripravnika Viktorja Korparja pri srezkem sodišču v Gornjem Logatcu.

GOSPOD MINISTER!

Pri srezkem sodišču v Gor. Logatcu je začasno uslužben kot sodni praktikant Viktor Korpar. Ker so v občinah Gornji in Dolnji Logatec razpisane za 12. december 1937 občinske volitve, je od strane predstojnika sodišča dr. Detele poverjena njemu naloga prijemanja in rešavanja reklamacij.

Sodni pripravnik Korpar ne rešuje samo vložene reklamacije, temveč sam kot državno-sodni uradnik

deli uradno te reklamacije za posamezne stranke ki so pristaši JRZ stranke, in je na ta način pretvoril sodnijo v ekspozituro politične stranke.

Sodni pripravnik Korpar je že nastavljen kot sreški pristav k srezkemu načelstvu v Gornjigrad, ne sme se mu ta dekret izročiti pred koncem meseca, da lahko nemoteno vodi politično delo za predstoječe volitve.

Ker tako pristransko postopanje sodnega uradnika močno škoduje ugledu sodišča v katero bi mo-

rali imeti vsi državljani največje zaupanje, zato Vas gospod minister vprašam:

1) Ali Vam je postopek sodnega pripravnika Viktora Korparja znan?

2) Ali hočete takoj uvesti potrebno preiskavo in krivce poklicati na odgovor?

3) Ali hočete zaščititi sodišče pred pristranskim strankarskim postopanjem in v bodoče onemogočiti zlorabljanje položaja sodnih organov za strankarske namene?

Za to interpelacijo zahtevam nujnost.

Sprejmite, Gospod minister, izraze mojega odličnega spoštovanja.

23 novembra 1937

Beograd

Stanko Lenarčič, l. r.

narodni poslanec za
srez Logatec,

INTERPELACIJA

narodnega poslanca Stanka Lenarčiča, na ministra notranjih zadev radi prepovedi političnih sestankov po srezkem načelstvu v Logatcu.

GOSPOD MINISTER!

Srezki načelnik v Logatcu mi je na mojo prijavo zabranil najavljene politične sestanke s svojo odločbo St. 11952/1 z dne 3.XI.1937 ki glasi:

»Po nalogu Kraljevske banske uprave od 28.XI. 1936 Pov. II/2 St. 11952/1 Vam prepovedujem najavljene politične sestanke: V četvrtak dne 4.XI. ob 20 uri zvečer v gostilni na Zlokah; v soboto 6.XI.1937 ob 20 uri v gostilni v Starem trgu, in v nedeljo dne 7.XI. ob 14 uri v gostilni v Žirovnici. Proti tej odločbi je dopustna pritožba na Kraljevsko bansko upravo v Ljubljani, katero bi bilo vložiti v 15 dneh pri tuk. uradu kolekovano s kolkom Din. 20.— M. P. Srezki načelnik: Malešič l. r.«

Do sedaj mi je srezko načelstvo po nalogu Banske uprave prepovedalo nič manj kot 29 sestankov in mi tako onemogočilo moje politično delovanje in kršilo moj poslanski imunitet.

Vedno sem bil navajen delati vsako stvar v skladu z obstoječimi zakoni, toda Vaši organi, ki jim je moje

delo med narodom neprijetno, mi s temi protizakonitimi sredstvi preprečujejo moje delovanje med mojimi somišljeniki. Zato sem primoran, da svoje delo vršim v nasprotstvu z zakonom, ker mi politična oblast zakonito delo onemogućuje.

Zato Vas, gospod minister, vprašam:

1) Ali Vam je znano, da mi srezki načelnik po nalogu Kr. banske uprave zabranjuje že od 28.II.1936 stalno vse najavljene politične sestanke?

2) Kaj hočete ukreniti, da se take protizakonite prepovedi politične oblasti vnaprej onemogućijo?

Za to interpelacijo zahtevam nujnost.

Sprejmite, gospod minister, tudi ob tej priliki izraze mojega spoštovanja.

24 novembra 1937

Beograd

Stanko Lenarčič, l. r.

narodni poslanec za
srez Logatec,

INTERPELACIJA

Velimira Jojića, narodnog poslanika, na Ministra unutrašnjih poslova o odlaganju opštinskih izbora u Opštini baranskoj, Srez pečski.

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Na osnovu člana 72 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, čast mi je preko Vas podneti Gospodinu Ministru unutrašnjih poslova sledeću

INTERPELACIJU

U Opštini baranskoj, Srez pečski, još nisu izvršeni izbori opštinski. Prošle godine u novembru izvršeni su izbori u ovoj opštini. Ali zbog nesavesnog i nezakonitog rada opštinske uprave i biračkog odbora Upravni sud je poništio izbore. Zakazani su drugi izbori u februaru ove godine. No kako je opštinska uprava predložila, a nesavesni načelnik Rakuš usvojio i postavio sve same problematične ličnosti za pretsednike biračkih odbora, došlo je prilikom izbora do krvoprolića jer narod nije mogao mirno da gleda kako se hajdučki krađu glasovi i polupao je prozore na biralištima. Tom prilikom državni žandarmi i žandarmi gradske opštine, koje je doveo sa sobom Miro Protić pretsednik opštine peč-

ske i pretsednik sreske organizacije JRZ pobili su i teško ranili 30 ljudi, a o lakše ranjenima da se i ne govori.

Izbori su opet bili određeni za 28 februar tek. godine. Na ove izbore banovina je poslala svoga komesara. Ali pretsednici biračkih odbora videći da ne mogu da krađu narodne glasove pred komesarom prosto su odbili da dodu na biralište i na taj način osujetili izbore. Onda su izbori odloženi na neodređeno vreme.

Konačno banovina je naredila da se izbori izvrše 28 novembra tek. godine. Ali na dva dana pred izbore banovina je opet odložila izbore.

Ovo odlaganje vrši se s planom da bi na položaj pretsednika bio zadržan Manojlo Manojlović, bivši dugogodišnji robijaš, leskovačkog prvostepenog suda osuđivan za razne krađe i razbojništva.

Više je od godine dana kako ovaj bivši robijaš žari i pali ovom velikom opštinom, koja ima oko 2.000 pravnih glasača.

Pitam Gospodina Ministra, da li mu je poznato šta se radi sa ovom nesrećnom baranskom opštinom?

Po kom pravu i zakonu vrši dužnost predsednika opštine Manojlo Manojlović, i ko ga postavi?

Po kom pravu i zakonu može vršiti prireze i budžete bivši robijaš Manojlović, i u ime koga on može suditi poštenim građanima i upravljati opštinskom imovinom?

Je li to sistem da se ovako stavlja na kocku strpljenje građana pomenute opštine ili sve ovo nije poznato Vama Gospodine Ministre? A ako je poznato

Vama, Gospodine Ministre, da li ste voljni da se ovom bezakonju stane na put i građani koji su već godinu dana stavljeni van zakona u ovoj opštini, opet dođu pod zemaljske zakone.

Molim da se ovoj interpelaciji prizna prvenstvo.

Primate, Gospodine Predsedniče, uverenje moga osobitog poštovanja.

28-XI-1937 godine

Beograd

Velimir Jojić, s. r.

narodni poslanik

INTERPELACIJA

Velimira Jojića, narodnog poslanika, na Ministra šuma i rudnika o regulisanju potoka Behovac i rečice Sušice u Opštini streočkoj i novoselskoj.

Gospodinu

G-nu Stevanu Čiriću,
predsedniku Narodne skupštine

Beograd

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Na osnovu čl. 72 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, čast mi je preko Vas podneti Gospodinu Ministru šuma i rudnika sledeću

INTERPELACIJU

U opštini streočkoj, srezu pećskom, više samoga sela Streoca, nalazi se potok zv. „Behovac”. Ovaj potok je prava beda za sela: Gornji i Donji Streoc, Ljubenić i Ljuboždu. Ovim se potokom sliva čitava lavina zemlje i kamenja, sa visoke planine Koprivnika, koji se uzdiže iznad samoga sela Streoca. Hiljade hektara najbolje zemlje upropašćeno je. Upropašćene su mnogobrojne familije. Opasnost preči mnogim kućama. Često puta prekinut je i saobraćaj sa Đakovicom. Šteta koju ovaj potok nanosi seoskom stanovništvu ogromna je, a dosta štete trpi i država.

Isti je slučaj sa rečicom „Sušicom”, u opštini novoselskoj. Ova rečica plavi i nanosi silan mulj i kamen u selima: Vitomirci, Sigi, Brestoviku i Novom Selu. Obe su ove bujice davno popunile svoja korita i sada lutaju, rušeći sve što nađu ispred sebe.

Potrebno bi bilo odmah uputiti jednu komisiju stručnjaka, koja bi imala da pregleda teren i podnese konkretne predloge, da se spreči dalje rušenje i naspavanje. A seljaci iz pomenutih sela, voljni su sami dati radnu snagu na radu oko kanaliziranja pomenutih bujica.

Da li je Vama što o ovome poznato i da li ste voljni, Gospodine Ministre, da što pre preduzmete radi osiguranja pomenutih sela i državnog puta od ovih strašnih bujica? Kada mislite preduzeti korake da se što pre zaštite pomenuta sela?

Molim da se ovoj interpelaciji prizna prvenstvo.

Primate, Gospodine Predsedniče, i ovom prilikom uverenje moga osobitog poštovanja.

28-XI-1937 godine

Beograd

Velimir Jojić, s. r.

narodni poslanik

INTERPELACIJA

Velimira Jojića, narodnog poslanika, na Ministra građevina o opravci državnog puta Peć—Andrijeвица.

Gospodinu

G-nu Stevanu Čiriću,
predsedniku Narodne skupštine

Beograd

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Na osnovu čl. 72 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, čast mi je preko Vas podneti Gospodinu Ministru građevina sledeću

INTERPELACIJU

Na državnom putu Peć—Andrijeвица, kod Rugova, put je na više mesta prekinut od poplave, koja

se desila krajem oktobra meseca t. g., a tako isto i put Peć—Đakovica.

Kako su oba ova puta vrlo važne saobraćajne arterije, a osobito put Peć—Andrijeвица, a s obzirom na dalje jesenske i zimske kiše, preči opasnost, da se potpuno prekine saobraćaj preko Čakora i tako ukoči celokupni saobraćaj za Crnu Goru. Ovaj se put i inače nalazi u žalosnom stanju još od marta meseca t. g., jer na 6-om km. »Serpentini«, saobraćaj je prekinut pre 9 meseci, te se tu saobraćaj vrši jednim vrlo rizičnim i najprimitivnijim putem.

Da li je poznato Gospodinu Ministru, u kakvom se žalosnom stanju nalazi put Peć—Čakor—Andrijeвица i ako Gospodin Ban Ivanišević stalno deklamuje o najboljim putevima kroz Zetsku banovinu?

Da li je poznato Gospodinu Ministru, da je kredit za javne radove, koji je bio namenjen na popravku ovoga puta, otišao na sasvim drugu stranu?

Šta misli preduzeti Gospodin Ministar, da se osigura veza Metohije sa Crnom Gorom?

Molim da se ovoj interpelaciji prizna prvenstvo.

Primate, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje moga osobitog poštovanja.

28-XI-1937. godine
Beograd

Velimir Jojić, s. r.
narodni poslanik

INTERPELACIJA

Boška Zeljkovića i drugova, narodnih poslanika, na Ministra građevina o postavljanju inž. Stevana Mladenovića, načelnika Kr. banske uprave sa Cetinja, na niže zvanje bez njegovog pristanka

GOSPODINE MINISTRE,

Ukazom Vašeg prethodnika od 28. jula 1937. god. MGBroj 30483 preveden je sa položaja načelnika banske uprave, Tehničko odeljenje, za višeg savetnika Ministarstva građevina Inž. Stevan Mladenović čime je povređen Zakon o činovnicima od 1931 god. u sledećim odredbama:

U čl. 98 i 102. tač. 3. i poslednja alineja istog člana iz ovih razloga:

U čl. 98. stoji: »niko ne može bez svog pristanka biti postavljen na niže zvanje, niti u zvanju na niži položaj, od onoga koji ima«. Iz stilizacije ovog člana izlazi, da se rang činovnika određuje za redovne činovnike po grupi, a za starešine nadležstva prema položaju. U čl. 102 tač. 3 takode se ističe ova podvojenost zvanja od položaja, jer se po odredbi toga člana rang određuje po položaju. A poslednja alineja čl. 102 ističe važnost položaja za određivanje ranga i glasi: »starešina nadležstva ima prema potčinjenim činovnicima najviši rang«. Pa zar nije time jasno istaknuto, da je položaj činovnika jači od grupe u pogledu određivanja njegovog ranga.

G. Mladenović je raspoređen u Ministarstvu građevina u Otek za licitacije i podređen ne samo šefu toga oteka, nego čak i svakom drugom inženjeru, koji je stariji po grupi od njega, čime su očito povređene odredbe citiranih članova 98 i 102. Č. Z.

Šef oteka Ministarstva građevina nije položajno zvanje po činovničkom zakonu, već je unutarjni raspored činovnika Ministarstva radi lakšeg i bržeg svršavanja poslova shodno § 10. Uredbe o delokrugu rada pojedinih Odeljenja Ministarstva. Prema tome položaj šefa oteka ne može biti ravan položaju načelnika Banske uprave, jer, dok se načelnik banske uprave postavlja Ukazom Nj. V. Kralja, dotle se šef oteka određuje pretpisom po predlogu odnosnog načelnika odeljenja. A načelnik banske uprave prema svom položaju ne može biti podređen ni šefu oteka,

a kamo li inženjerima koji nemaju starešinskog položaja.

Sa položaja na kome je danas raspoređen g. Mladenović mogao bi sada biti ponova vraćen u Bansku upravu za inspektora prema § 346 str. 134 — IV grupa 1 stepen, i tako biti podređen ne samo načelniku odeljenja s kojim je ravan u rangu, već i svakom inženjeru Banovine starijem po grupi, a kome je bio starešina.

G. Mladenović pokušavao je redovnim putem, da ovu nepravdu ispravi pretstavkom upućenom g. Ministru građevina u oktobru o. g., a zatim i žalbom Državnom Savetu, pa u tome nije uspeo i kako u redovima narodnih poslanika vladine većine iz Zetske banovine gde je bio načelnik Odeljenja, nije naišao odziva ni kod jednog poslanika, da ga zaštiti od očite nepravde koja mu je naneta, podnosimo mi ovu interpelaciju na Vas, Gospodine Ministre, u interesu pravde i zakonitosti, radi zaštite jednog ispravnog i saveznog činovnika i za očuvanje ugleda starešinskog kadra i discipline kod činovnika, što je važan i bitan uslov za opstanak i savestan rad činovničkog kadra u državnoj službi.

Molimo Vas, Gospodine Ministre, da nas u Narodnoj skupštini obavestite:

1) Jeste li voljni, da ovu nepravdu učinjenu jednom savesnom i ispravnim činovniku popravite i dodelite mu položaj koji mu pripada, prema položaju sa koga je doveden bez svoga pristanka;

2) Šta mislite preduzeti u buduće, da se ovakvi slučajevi ne ponavljaju?

Za ovu interpelaciju tražimo prvenstvo.

Beograd, 11 januara 1938 god.

U ime Jugosl. Radikalnog kluba
narodni poslanici:

Mirko Komnenović, s. r.; Pavle Gajić, s. r.; Boško Zeljković, s. r.; Kosta Aleksić, s. r.

INTERPELACIJA

Vojislava Lazića i drugova narodnih poslanika na Ministra građevina o opravci puta Beograd—Valjevo na mestima Duboko, Barič i Stubline

GOSPODINE MINISTRE,

Put Valjevo—Ub—Obrenovac—Umka—Beograd jeste jedan od najvažnijih za vezu naroda iz nekoliko okruga sa Beogradom, kao prestonicom i trgovačkim centrom. Pored vrlo živog saobraćaja na ovome

putu, koji čine seljaci i poslovni svet noseći za Beograd razne potrebe i namirnice, ovaj je put u isto vreme i autobuski put za vezu Sarajeva—Valjeva—Šapca—Uba i Obrenovca sa Beogradom i sviju graničnih mesta od Sarajeva do Beograda koja se nalaze na putu Sarajevo—Beograd.

Ali je ovaj put, i ako jedan od najvažnijih, i jedan na kome je najživlji saobraćaj između sviju puteva u zemlji, u tako bednom stanju da se na njemu vrlo često prekida saobraćaj a ukoliko se vrši, to se čini sa vrlo teškom mukom i teškim naporima, često puta i opasnim po život. Naročito ističemo neka mesta na ovome putu, koja su najrdavija i najgora, a to su:

1) Na mestu zv. »Duboko« nalaze se vrlo velike uzbrdice i nizbrdice kao i uvale, gde je i pri najmanjoj kiši teško sa kolima proći. Ovo bi se mesto moglo ili izbeći prosecanjem varijante oko brda, ili izgradnjom useka i podizanjem nasipa uspone ublažiti.

2) Na mestu zv. »Barič« na dužini od 3 km. ovaj put plavi reka Sava svakog proleća, neki put i sa jeseni. Na tome putu, kad ga Sava poplavi leži voda metar duboka po mesec i više, kada je saobraćaj uopšte prekinut i u tom dobu saobraćaj moguć je jedino čamcem. Ovde bi se podizanjem nasipa do potrebne visine mogao put potpuno osposobiti za saobraćaj i za vreme najveće poplave reke Save.

3) Od Obrenovca ka Ubu, na deonici Obrenovac—Stubline, u dužini 6 km. put je provaljen i izlokan tako, da su po njemu napravljene rupe preko kojih je saobraćaj apsolutno nemoguć i kad se na ovaj deo puta naide svako se pita da li će ga moći da pređe.

Putevi u zemlji su prvi uslov za napredak naše poljoprivrede i trgovine, pa i drugog narodnog blagostanja, a zašto se ovaj put iako ovako važan i potreban ne održava u ispravnom stanju nama je nepoznato. Mi mislimo da je to nehat nadležnih državnih vlasti.

Istina, ovaj je put na dužini od Beograda do Kolubare banovinski put Dunavske banovine, a od Kolubare do mesta zv. »Slovac« banovinski put Drin-

ske banovine. I za njegovu neispravnost Vi ćete, Gospodine Ministre, svakako reći da su odgovorne Banske uprave pom. Banovina, ali taj odgovor za nas nema važnosti, jer Vi, Gospodine Ministre, odgovarate lično za ove neispravnosti narodnim poslanicima i Narodnoj skupštini.

Prošle godine u mesecu maju Vaš prethodnik g. Marko Kožul na učinjeno pitanje narodnog poslanika Vojislava Lazića odgovorio je u Narodnoj skupštini, da će se podizanje ovoga puta i spašavanje njegovo od poplave izvršiti u toku prošle godine, ali to nije ni do danas učinjeno.

Interpeliramo Gospodina Ministra i tražimo da nam u Narodnoj skupštini odgovori na ova pitanja:

1) Zašto se ovaj put ne održava uredno u ispravnom stanju?

2) Ko je za njegovo rdavo stanje kriv i odgovoran?

3) Zašto u prošloj godini po obećanju gospodina Ministra, učinjenom pred Narodnom skupštinom, nije izdignut na mestu zv. »Barič« radi spašavanja od poplave reke Save?

4) Šta će Gospodin Ministar učiniti da se ovaj put opravi, u red dovede i potpuno za saobraćaj obezbedi?

5) Hoće li odgovorne kazniti za dosadnji ovakav njihov nehat?

6) Da li je Gospodin Ministar voljan da ovaj put proglašim državnim putem od Beograda do mesta zv. »Slovac«, kako bi se o njegovoj ispravnosti moglo voditi bolje staranje od onoga koje čine naše banovine, nesposobne za svaki rad narodu potreban?

Tražimo prvenstvo ispred svih drugih.

Interpelanti narodni poslanici:

Vojislav Lazić, s. r.; Milivoje M. Rafailović, s. r.

INTERPELACIJA

Mustafe Mulalića, narodnog poslanika, na Ministra trgovine i industrije o radu i odgovornosti dr. Milutina Petrovića i drugih činovnika Otseka za izvoz stoke Zavoda za unapređenje spoljne trgovine

GOSPODINE MINISTRE,

Jugoslavija, kao agrikulturna zemlja, oseća svu težinu privredne krize. Obaranjem cena poljoprivrednim proizvodima do neprirodnog dispariteta sa životnim potrebama sela, njeno seljačko stanovništvo koje broji 82% celokupnog stanovništva, gotovo je pauperizovano.

Nastao je problem kako da se planskim putem podignu cene poljoprivrednim proizvodima i, sve što patriotski oseća, a upućeno je u opšte probleme privrede, proučavalo je ovaj težak problem i davalo je sugestije pozvanim faktorima.

Konačno se osniva »Prizad« i organizuju se u Ministarstvu trgovine i industrije specijalni Otseci za spoljnu i izvoznu trgovinu, da bi se povelu organizovana borba za strane pijace.

Ali voćstvo ove patriotske akcije, zapravo kolektivne planske borbe celokupnog naroda u osvajanju međunarodnih pijaca, ugrabila je naša sveopšte poznata i tipizirana jugoslovenska korupcija, te tako, umesto da se pomogne seljaku, unosi se u naše medu-

narodne privredne odnose destruktivan element, koji je pogodovao samo stvaranju novih korupcionističkih milijunaša.

U tom pravcu se pokazuje naročita živa aktivnost kod Otseka za izvoz stoke u Zavodu za unapređenje spoljne trgovine.

Baš nedavno, Gospodine Ministre, imali ste priliku da pročitate (pročitati ste dva puta) jedan monstruozni komisiski izveštaj kojim su Vas čestiti članovi komisije g. g. dr. Pavletić i dr. Nemeč izvestili o velikim aferama naše izvozne stočne trgovine u Čehoslovačkoj, skrećući Vam pažnju na nepravilan rad i odgovornost podređenih Vam organa g. g. dr. M. Petrovića, šefa otseka za izvoz stoke, A. Samoukovića, sekretara istog otseka, B. Zambala, šefa računovodstva, i O. Buzadžića, delegata Zavoda u Pragu. Tom prilikom, nadam se, uverili ste se, kako ovaj nepravilan rad ruši u inostranstvu naš državni ugled, naše privredne interese i naš trgovački moral i prestiž.

U tom komisiskom izveštaju naišli ste, Gospodine Ministre, na strahovita otkrića raznih malverzacija i

korupcije, čije detalje nije zgodno iznositi u ovoj interpelaciji radi našeg spoljnog ugleda. Već odavno ste mogli primetiti, da delegat Zavoda g. O. Buzadžić ne daje pozitivnih rezultata rada na unapređenju našeg stočnog izvoza niti njegov rad pozitivno dejstvuje na podizanju stočnih cena u Otadžbini, dok međutim taj g. Buzadžić živi raskošnim i raskalašnim životom u Pragu, pravi ogromne troškove, unajmljuje luksuzne vile i fantastično ih meblira, nabavlja automobile itd. (za sam koktel konjak troši dnevno 200 dinara, a troškovi za alkohol iznose mesečno po 5.000 K.č.) što nikako ne stoji u srazmeri sa njegovim činovničkim prinaldežnostima. Ali od svoje strane Vi niste još ništa preduzeli. Istina, smenili ste sa dužnosti Buzadžića, (suviše kasno), ali ni do danas niste ga krivično optužili, barem radi ustanovljenja blagajničkih manjaka.

Naš privredni svet odavno se već pita ko g. Buzadžiću omogućuje takav rad i preterano luksuzan život i dolazi do logičnog zaključka, da postoje izvesne moćne sile, kojima konvenira da ga podržavaju i štite.

Gospodin Buzadžić je nadasve monopolisao čehoslovački izvoz stoke iz Jugoslavije za firme Čejka, Rozenberga i Gutmana. Preko njih on čini sve da dođe do sretstava koja mu omogućuju onoliki luksuz, a na specijalan način osvaja naklonost viših naših faktora u Pragu, da mu u tome ne bi ometali (Vama je to poznato, pa zato radi delikatnosti ne iznosim to u interpelaciji). Gospodin Buzadžić imao je svoje zaštitno zaleđe u ličnosti g. dr. M. Petrovića, kome je prema sopstvenoj izjavi isposlovao zajam od 200.000 K. č. da bi ga bolje vezao. Pa njega su zaštićavali i Samouković i Zambal, — to je komisija sve utvrdila, — ali protiv njih ne samo da nije ništa preduzeto, no

ste Vi, Gospodine Ministre, izvolili narediti da Vam se podnese ukaz za postavljenje g. dr. M. Petrovića za upravnika Zavoda za unapređivanje spoljne trgovine.

Ceo privredni svet pita: da li je to moguće u Jugoslaviji, a ja evo pitam, je li to moguće pod ministrovanjem g. dr. M. Vrbanića?

Čvrsto verujem da to nije moguće, a za to uverenje imam autentičnu osnovu, jer su ovi »unapređivači naše spoljne trgovine« bezuspešno pokušali u Pragu, da korumpiraju i samog Ministra trgovine i industrije i da se bace blatom na čast njegove porodice.

Naš privredni svet očekivao je da će se po ovoj stvari povesti diskusija u Finansiskom odboru Narodne skupštine, ali pošto je to tajanstveno onemogućeno, te pošto se po najnovijim parlamentarnim uzusima ne odgovara na poslaničke interpelacije, moraću pridržati pravo, da o svim detaljima ove afere uzmem reč u plenumu Narodne skupštine prilikom budžetske debate.

Za sada iz formalnih razloga pitam Gospodina Ministra trgovine i industrije da li namerava nešto preduzeti za zaštitu naše izvozne trgovine od korupcije, da li će po zakonu postupiti protiv inkriminiranih lica, ili će u istinu postaviti dr. M. Petrovića za upravnika Zavoda za unapređenje spoljne trgovine.

Za ovu interpelaciju, takode iz formalnih razloga, tražim prvenstvo.

Molim Gospodina Ministra trgovine i industrije da izvoli primiti izjavu o mom osobitom poštovanju.

25 januara 1938 godine
Beograd

Mustafa A. Mulalić, s. r.
narodni poslanik

INTERPELACIJA

Aleksandra M. Lazarevića, narodnog poslanika, na Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja o radu i postupanju prema bolesnicima v. d. upravnika bolnice u Topoli dr. Stevana Dimitrijevića

GOSPODINE MINISTRE,

Jedan grozni i težak prestup u vršenju svoje zvanične dužnosti, učinio je v. d. upravnika bolnice dr. Dimitrijević Stevan, lekar iz Topole.

Dana 25 novembra 1937 godine, na putu Kragujevac—Topola posvadaju se dva brata Jakovljevića iz Trnave i kada su bili u selu Čumiću potegne jedan brat revolver na drugog, te ga teško rani u grudi. Kako je tu bila blizu žandarmerijska stanica, to se tu odmah našao i jedan žandarm, koji je zaustavio autobus sa putnicima i ranjenog seljaka odmah oterali pravo u topolsku bolnicu.

Jedan od putnika, g. Bora Petrović, trgovac iz Kragujevca, zajedno sa žandarmom skine ranjenika pred bolnicom, ali nažalost u bolnici nije bilo nijednog lekara, iako je u to vreme, 3 sata popodne, lekar morao biti na dužnosti. Isti žandarm, obavešten da će lekar i v. d. upravnika bolnice otputovati za Beograd, što je najbrže mogao, dotrčao je u varoš, te u poslednjem trenutku stigne pre polaska autobusa.

Toga momenta i ja sam već bio ušao u autobus, a gotovo u isto vreme bio je ušao i g. dr. Dimitrijević Stevan. Autobus je bio pun putnika, kada je žandarm stao na vrata autobusa i glasno izgovorio reči: »Da

li je tu lekar iz bolnice, treba da ukaže hitnu pomoć jednom seljaku ranjenom u grudi, pa može bez pomoći i umreti«.

Lekar iz bolnice g. dr. Dimitrijević sedeo je na zadnjem sedištu nepomičan. Kada je isti žandarm po drugi put upitao i kada sam se ja okrenuo i rekao g. dr. Dimitrijeviću da ustane i da ne okleva, — onda je tek g. Dimitrijević ustao i ljut, valjda što mora ostati od puta, rekao je: »Boga mu što ga ne ubi načisto, nego sada i mene mora da muči«. A pri izlazu iz autobusa naredio je šoferu da stane pred bolnicom i da ga sačeka kako bi produžio put za Beograd, jer kaže da on tu nema šta da radi, već samo da potpiše uput za kragujevačku bolnicu. Zaista ni dva — tri minuta nije ostao u bolnici, odmah je izišao i produžio put za Beograd. Usput upitaše ga putnici za ranjenika. On im reče da je gotov za dva sata. A da li ste ga previli, upita neko od putnika. Odgovorio je da se to nikoga ne tiče šta je on radio.

Ovo je bilo dovoljno da uđe gnjev u sve putnike. Protestovali su i preklinjali da zaustavi autobus i da se vrati da spase jadnog seljaka. I ja sam tu prijateljski savetovao. Ali ništa nije vredelo. Tako se je izazivački ponašao da su putnici zbog toga sve više u jarost dolazili. Počeli su da viču na šofera da zaustavi

autobus da bi ga izbacili napolje, a i njemu lično dovikivali: »Napolje! Napolje!«.

Kada je video da može doći i do ogorčenog linča, onda je on naredio šoferu da stane i u Belosavcima, na dvanaestom kilometru od Topole skinuo se.

Docnije sam saznao da ranjeni seljak nije bio previjen ni do 5 časova po podne, kada je sreski sudija sa zapisničarem došao radi saslušanja ranjenog seljaka.

Iako sam po čovečanskoj dužnosti pozvan da ovaj slučaj iznesem na nadležno mesto, ja ovo činim i po izričnoj želji svih putnika, koji su se zgranjavali nad ovakvom nesavesnošću jednog lekara.

Tražili su od mene da ih imenujem kao svedoke i ja to činim.

G. g. Bora Petrović, trgovac iz Kragujevca; Tasa Petrović, kamenorezac iz Kragujevca; Milorad Mihailović, činovnik Beogradskog univerziteta; Milorad Ilić, litograf Državnog katastra iz Beograda — Ljermantova ul. br. 5; Miodrag Savković, novinar iz Beograda; Mihailo Iveša, advokat iz Kragujevca; Miodrag Kostić, trgovac iz Beograda — Čika Ljubina ul. br. 9; Radovan Ž. Đurić, službenik Uprave grada Beograda u I kvartu — Mišarska ul. br. 3; Miljković Dragoljub, zemljoradnik iz Junkovca (oplenačkog) i Apostol Kostić, kafedžija iz Natalinaca, potvrdiće navode u ovoj interpelaciji.

Interesovao sam se i dalje za sudbinu ovog nesrećnog seljaka i doznao sam da je drugog dana umro u kragujevačkoj bolnici. Čudo je kako je i toliko živeo, kada se zna da je vučen od Čumića do Topole i od Topole do Kragujevca za vreme od punih 12 časova bez lekarske pomoći.

Molim Vas, Gospodine Ministre, da mi povodom ovog slučaja odgovorite na ova pitanja:

1) Da li u ovakvoj radnji lekara i v. d. upravnika bolnice g. dr. Dimitrijevića ima krivice i kakve?

2) Da li ste voljni da učinite u koliko ste Vi nadležni da se ovaj lekar za učinjenu krivicu primerno kazni?

3) Da li hoćete bar za ubuduće da izdate naredbu lekarima da bez zamene ne napuštaju bolnicu?

4) Da li Vam je poznato da v. d. upravnika bolnice g. dr. Dimitrijević ne ostaje više od 1 sata u bolnici i to za ceo dan, kao i da li ste voljni da izdate naređenje da se ovo bar u budućnosti više ne dešava, ako već niste raspoloženi da ga i za dosadanji nerad kaznite?

5) Da li Vam je poznato da se bolesnici ne pregledaju u bolnici, već da se iz bolnice od bolničkog osoblja upućuju u privatnu ambulantu g. dr. Dimitrijevića, pa ih tek ovaj po naplaćenom pregledu upućuje u bolnicu na lečenje?

6) Ako nalazite da je ovakav rad v. d. upravnika bolnice dr. Dimitrijevića nedopušten, onda Vas molim da me izvestite šta mislite učiniti, pa da se za ovako nedopušteni rad ovaj lekar i v. d. upravnika bolnice primerno kazni.

Ja se nadam, Gospodine Ministre, da ćete ovu interpelaciju u najkraćem roku proučiti, i sve što do Vas bude stojalo učiniti, da se kao jedna od najvažnijih što pre stavi na dnevni red i iznese pred plenum Narodne skupštine.

Imajući u vidu veliku važnost ove interpelacije, tražim za ovu prvenstvo ispred ranije podnetih interpelacija.

Beograd, 29 novembra 1937 god.

Aleksandar M. Lazarević, s. r.
narodni poslanik

